

نام صنعت نفت ایران

دبیرخانه شرکت ملی نفت ایران - انتشارات فروردین ۱۳۴۹

تجلی آرمانهای شاهنشاهی در دوره اشکانیان

سکه‌ای از دوران اشکانیان با تصویر
بهرداد دوم اشکانی.

چهره یکتفر ایرانی دوران اشکانی

هخامنشی رامیجست و خود را در پیشگاه تاریخ برای تجدید چنان روزگاری مسئول میدانست. مردم ایران نیز همین احساس را داشتند و باطلوع قیام اشک اول، همه گروهای ایرانی که در برابر آداب و رسوم بیگانه مقاومت میکردند و دوستان سرزمین ملی خویش بودند، به نهضت او پیوستند.

«دیاکونوف» محقق ایرانیشناس در شرح جنگهای اشکانیان توصیف میکند که آنان چگونه سنگر سنگر و شهر شهر، ایرانزمین را از ننگه فرمانروائی بیگانه پاک کردند، و در فصل رهایی سرزمین «ماده» چنین میگوید:

و امیدوار استظهار اصلی پارتها بر وحیه شسلوکی مردم ماد بود. مردم آسامان که از استیلای سلوکیه رنج میبردند و از اقامت لشکریان آند دولت در سرزمین خویش سخت ناراضی و عصبانی بودند، از آن فاتحان بیگانه نفرت داشته و جانب پارتها را که از لحاظ نژاد و زبان با ایشان نزدیک بودند نگاه میداشتند. جالب توجه است که مادها بصورت متشکل علیه سر بازان سلوکی اقدام کردند و در آن واحد، تمام نقاط مسکونی و دهکده‌هایی که مقام پادگانه‌های سلوکی بود، علم طغیان برافراشتند.

بدنبال آزادی از سلطه بیگانگان، کوشش اشکانیان به تجدید وحدت ملی معطوف شد و از آمیزش قوم پارت با اقوام ماد و پارس، ملت ایران با زبان واحد (پهلوی اشکانی) بسار دیگر یک پارچه و متشکل گردید.

از حمله اسکندر تا انقراض سلوکیها، حکومت های متعدد محلی بر ایرانزمین حکمرانی داشتند و نقش بزرگ پارتها ایجاد یکپارچگی و وحدت این امادتها در قالب شاهنشاهی اشکانی بود.

دوران شهریارانی سلسله‌ای که اشک بنیاد نهاد، چهارصد و هفتاد سال ادامه یافت و پیداست که ادامه سلطنت یک خاندان در چنین زمانی طولانی آهسته در پر آشوب‌ترین دورانهای تاریخ دلیلی جز حمایت پایدار گروهای ملت ایران از حکومت آنان نداشته است.

در آن هنگام که ستاره نیکبختی هخامنشیان با فلول گراید و سپس ایرانزمین مانند بسیاری دیگر از سرزمینهای آباد آن روزگار، همچون میرانی، از اسکندر سردارانش انتقال یافت، نهضتی در بخش خاوری ایران آغاز شد که در واقع، تجدیدکننده آئین شاهنشاهی و ستن آرپائی بود. در تاریخ این نخستین نهضت نژاد ایرانی است که پس از نخستین تهاجم غنم بیگانه بر سرزمین و فرهنگ ایرانی، بوقوع پیوست.

آرزوی آزاد کردن سرزمین مقدس و اشتیاق با آزادگی ملت ایران از سلطه فرمانروائی متجاوز مقدونی و جانشینان او، انگیزه قیام شورانگیز «ارشک» از قوم پارت بود. جانشینان ارشک با احترام او، این نام را بعنوان لقب شاهنشاه ایران در دودمان خود حفظ کردند چنانکه این سلسله و اشکانیان، نام یافت. قوم پارت که ارشک از آنان بود از اقوام برجسته آرپائی است که شاهنشاهان هخامنشی در کتیبه‌های خود از آن یاد کرده‌اند.

قیام دلاورانه قوم پارت، ندائی برای تجدید حیات ملی و تمامیت ارضی و نظام شاهنشاهی ایران بود. ندائی که ملین آن در همه ادوار تاریخ ایران زمین بگوش میرسد. ندای آزادی و آزادگی که در روزگار پراگندگی و پربشانی همواره وحدت و عظمت برای ملت و سرزمین ما بامرغان آورده‌است. نخستین شهریار اشکانی، وقتی برای بیرون راندن رژیم بیگانه قدم بمیدان نهاد همه نیروهای ملی را در سرتاسر امپراطوری پیشین هخامنشی، پشتیبان خویش یافت. او به پیشگرمی این نیروی عظیم نه تنها فرمانروائی سلوکی را از ایرانزمین برانداخت بلکه توانست در برابر نیروی وحشت انگیز لژیونهای روم که در آنروز گارکسی قدرت مقابله با آنها نداشت بزرگترین سنگر مقاومت را در شرق ایجاد کند و سرداران رومی را که همه جا شاهد پیروزی بودند در ورود بمهرهای شاهنشاهی ایران زمین، هم‌غوش سرافکنندگی شکست نماید. قوم پارت، نماینده نژادی بود که عظمت دوران

نامه صنعت نفت ایران

دبیرخانه شرکت ملی نفت ایران - انتشارات

فروردین ماه ۱۳۴۹

دوره هشتم

شماره ۱۱

کتابخانه مرکزی

در این شماره

صفحه	اخبار و گزارشهای صنعت نفت ایران
پیام جذاب آقای دکتر اقبال رئیس هیئت مدیره	
۴	و مدیر عامل شرکت ملی نفت ایران
۹	پیام رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل شرکت های عامل نفت
۱۱	خلاصه ای از فعالیتهای شرکت های عامل نفت در سال ۱۹۶۹
۱۲	ملاقات نمایندگان شرکت های عضو کنسرسیوم
۱۲	نهمین بر نامه فرهنگی شرکت ملی نفت ایران
۱۳	قرارداد فروش مواد نفتی با افغانستان
۱۳	قام مقام جدید شرکت های عامل - آمار ماهانه تولید
۱۴	تأسیسات گاز مایع در مجاورت پالایشگاه تهران
۱۶	بازدید از تأسیسات گاز جنوب
۱۷	دستگاههای تهیه گاز مایع
۴۰	تاریخچه و اهمیت بخش فرآورده های نفتی در ایران
	مقالات تاریخی و علمی
۲۰	نخستین جلوه های هنر نقاشی
۲۴	شهر داستانی تروپا
۳۰	کشتی های حامل گاز مایع
	کارکنان، سرگرمیها و ورزشی
۲۷	هنرمندان خانواده نفت
۲۸	نامه ها و اشعار کارکنان
۳۴	جدول اعداد، مسئله شطرنج، سرگرمیهای ریاضی
۳۶	اسب دوانی و چوگان در آبادان و مسجد سلیمان

عکس روی جلد :

باد بود آغاز پستیمین سال ملی شدن صنعت نفت ایران

کتابخانه مرکزی صنعت نفت ایران

به خواننده گانم کلام تبریک می گویند

چون مطالب نامه صنعت نفت ایران قبلا طرح و تقسیم بندی می گردد، از همکاران محترم تقاضا دارد که مطالب و اخبار و گزارشهای خود را حداکثر تا پانزدهم هر ماه بدفتر مجله ارسال دارند. هیئت تحریریه در حك و اصلاح مقالات مختار است و مقالات وارده مسترد نمیشود.

پيام جناب آقای دکتر اقبال

رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل شرکت ملی نفت ایران

مناسبت آغاز بیستین سال ملی شدن صنعت نفت

و نوزدهم ۱۳۴۹

همکاران گرامی

عوايد ايران از محل صدور نفت حوزه قرارداد كنسرسيوم در سال گذشته به حدود ۶۸ ميليارد ريال بالغ گرديد .

كليه كاركنان صنايع نفت و گاز و پتروشيمي وساير صنايع وابسته مهابي و سر افزانند كه پيوسته نهايت جديت را در راه اجراي منويات رهبر محبوب ملت ايران بعمل آورده و در آتیه نیز چون سر بازان فداكار از جان و دل در اين راه خواهند كوشيد .

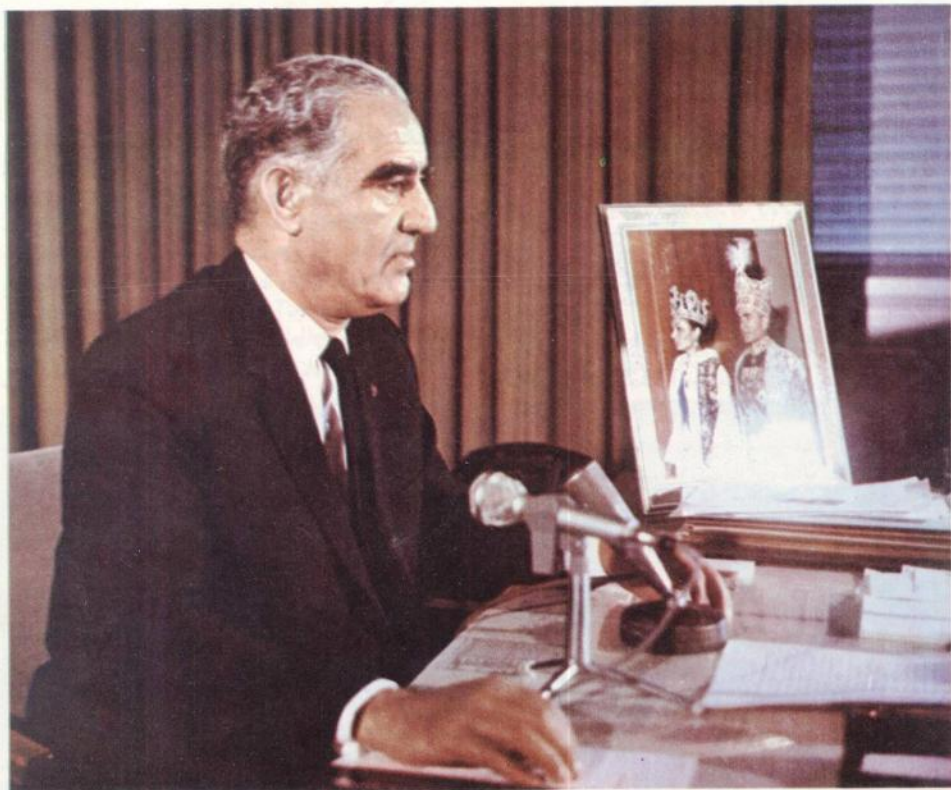
اكنون كه بيستمين سال ملي شدن صنعت نفت ايران و نوزدهم سال ۱۳۴۹ فرا ميرسد دست دعا بدر گاه حق تعالي برمي داريم و با التماس به روان پاك ائمه اطهار و شهيدان نهضت آزادي حسيني ياري مي طلبيم كه ما را در راه نيل به هدفهاي مقدس آزادي و حقانيت انقلاب سفيد و اجراي خواست شاهنشاه آريامهر پيش از پيش توفيق عنايت فرمايد .

در سال گذشته شركت ملي نفت ايران موفقيتهاي شاياني در رشته هاي مختلف صنعت نفت و گاز و پتروشيمي وساير صنايع وابسته حاصل نمود . مجموع توليد نفت خام ايران به ۱۹۵/۸ ميليون متر مكعب بالغ گرديد كه ۱۸/۲ درصد پيش از سال قبل بود و در اثر اين افزايش ايران مقام اول را در توليد نفت خام در خاورميانه بدست آورد . مجموع صادرات نفت خام و مواد نفتي ايران در سال گذشته حدود ۱۸/۴ درصد افزايش داشت و بالغ بر ۱۸۴ ميليون متر مكعب گرديد و از درقم پيش از يك ميليارد بشكه در سال تجاوز نمود .

چندين طرح بزرگ ايجاد تاسيسات جديد نفت در سال گذشته اجرا و تكميل گرديد . بالايشگاه مدرس بنظر فيت ۲/۵ ميليون تن با مشاركت شركت ملي نفت ايران ساخته شد و شاهنشاه آريامهر ضمن بازديد از كشور هندی بدعوت رئيس جمهور آن كشور روز ۲۰ دوما ۱۳۴۷ به محل اين پالايشگاه نزول اجلال و از عمليات ساختمان آن بازديد فرمودند . بهره برداري از پالايشگاه

بيست سال پيش هنگاميكه صنعت نفت ايران در پرتو رهبري خردمندانه شاهنشاه آريامهر ملي گرديد هيچكس مكرزات اقدس همايوني نمي انديشيد كه اين صنعت ملي بدین حد پيرفت خواهد كرد و بدین پایه از توسعه و عظمت خواهد رسيد . دشواريهاي كه ابتدا در اين راه پيش آمد با اراده تواناي رهبر عاليقدر ملت ايران بر طرف گرديد ، جريان نفت ايران به بازارهاي جهاني بر اساسي نوين برقرار شد و اقدامات برجسته اي بمنظور گسترش و ازدياد بهره برداري از منابع نفت كشور آغاز گرديد .

باطليم انقلاب سفيد شاه و مردم كه نور سعادت و فره ايزدي بر اين سرزمين باستانی تايند گرفت و تحولات شگرفي در كليه شئون اجتماعي و اقتصادي پديد آمد ، روح تازه اي در كالبد صنعت نفت ايران دميده شد ، مواضع پيشرفته ها و موفقيتهاي دامن داري كه مي بايست بخواست شاهنشاه آريامهر نصيب اين صنعت ملي گردد از ميان برداشته شد و شركت ملي نفت ايران در اجراي اوامر همايوني همه ساله گامهاي برجسته در راه توسعه بهره برداري از منابع سرشار نيروي كه در اعماق اين سرزمين باستانی نهفته است برداشت و توانست مقام شايسته خود را در عرصه جهاني صنايع نفت بدست آورد . توليد نفت ايران كه قبل از انقلاب سفيد شاه و مردم سالانه ۷۶/۶ ميليون متر مكعب بوده در سال گذشته به پيش از دو برابر و نيم اين مقدار افزايش يافت و درآمد نفت ايران در اين هفت سال فرخنده و پر افتخار به نسبت بيشتر ي نیز افزايش يافت و تنها

و ایستگاه‌های مخابرات و سایر وسایل و تأسیسات لازم میباید کلیه قسمتهای مختلف این طرح اجرا گردیده و بیا به مرحله نهائی رسیده است و بزودی تکمیل خواهد شد. با بهره‌برداری از این شاه‌لوله میلیاردها متر مکعب گاز طبیعی که هر ساله ضمن استخراج نفت از مناطق نفت جنوب بهدر میرفت در داخل کشور مورد استفاده قرار خواهد گرفت و مازاد آن به کشور همسایه شمالی صادر خواهد شد.

اجرای طرحهای پتروشیمی نیز با پیشرفت چشمگیری ادامه یافت.

شاهنشاه آریامهر در تاریخ ۱۴ و ۱۵ آبانماه دومجمع پتروشیمی یکی در آبادان و دیگری در جزیره خارک را بدست مبارک خود افتتاح فرمودند و با آغاز بهره‌برداری از این دو واحد احتیاجات کشور به ماده اولیه پلاستیک و مواد پاک‌کننده که در صنایع داخلی نقش مهمی را ایفاء میکنند مرتفع شده است و همچنین هر ساله مقدار کمی گوگرد و گاز مایع به بازارهای بین‌المللی عرضه

مدرس روز ۳ مهرماه ۱۳۴۸ رسماً افتتاح شد و نخستین طرح بزرگی که در اجرای اوامرشاهنشاه آریامهر بمنظور وارد شدن شرکت ملی نفت ایران در عملیات نفتی خارج از کشور تهیه شده بود بدین ترتیب با موفقیت انجام گرفت. اکنون پالایشگاه دیگری نیز ظرفیت سالانه ۲/۵ میلیون تن با مشارکت شرکت ملی نفت ایران در شهر سالیسبورگ آفریقای جنوبی در دست ساختمان است و تا اواخر سال جدید تکمیل و آماده بهره‌برداری خواهد شد.

یکی دیگر از طرحهای بزرگی که در سال گذشته بامرهایون شاهنشاه آریامهر اجرا گردید ایجاد شاه‌لوله گاز است، که شامل حدود ۱۱۰۰ کیلو متر خط لوله اصلی بقطر حد اکثر ۴۲ اینچ و بیش از ۷۶۰ کیلو متر خطوط لوله جمع‌آوری گاز در مناطق تولید و خطوط لوله فرعی برای گازرسانی به شهرهای شیراز و اصفهان و قم و کاشان و تهران و سایر مراکز واقع در مسیر شاه‌لوله گاز و همچنین ایجاد تصفیه‌خانه گاز در بید بلند و دستگاه‌های کمپرسور

خواهد گردید .

ساختمان مجتمع شیمیائی شاهپور که بزرگترین مجتمع کود شیمیائی در این قسمت از جهان است طی این سال تکمیل گردید و بهره برداری آزمایشی بعضی از واحدهای آن در اواخر سال آغاز شد، انتظار میرود که افتتاح رسمی آن بدست مبارک شاهنشاه در اواسط سال ۱۳۴۹ عملی گردد. علاوه بر کارخانجات اصلی مجتمع که از هفت واحد بزرگ صنعتی تشکیل یافته این طرح شامل حفارهای گاز از طبقات ژوراسیک، انتقال گاز ترش بوسیله لوله از مسجد سلیمان به بندر شاهپور، کارخانه بزرگ تولید نیروی برق واسکله و تجهیزات بارگیری مواد مایع و تأسیسات شهرسازی و یک طرح بزرگ آبرسانی میباشد.

علاوه بر این سه مجتمع پتروشیمی طرحهایی نیز برای ایجاد یک کارخانه تولید کربنات ها در مجاورت کارخانه کود شیمیائی شیراز و همچنین برای تولید مواد اروماتیک و پلاستی ساینر در دست تهیه و اجرا میباشد .

به پیروی از رهبریهای مدبرانه شاهنشاه آریامهر شرکت ملی نفت ایران در سال گذشته اقدامات موفقیت آمیزی برای نفوذ بیشتری به بازار های جهانی نفت بعمل آورد و متجاوز بر ۲۷۲۹۱۰۹ متر مکعب از نفت خام دریافتی از حوزه قرارداد کنسرسیوم و میدانهای نفت شرکت های مختلط را در کشورهای اروپائی بفروش رسانید . این مقدار حدود سه برابر فروش سال قبل بود. ضمناً در نیمه دوم ایسال پس از افتتاح پالایشگاه مدرس ۵۸۷۲۴۶۴ مترمکعب نفت میدان داربوش برآی مصرف پالایشگاه مذکور از طرف شرکت ملی نفت ایران صادر گردید .

بمنظور توسعه بهره برداری از منابع نفت کشور در سال گذشته دو قرارداد جدید بر اساس پیمانکاری و با مزایای پیشرفته ترین انواع قرارداد های نفتی جهان یکی با گروه شرکت های نفت کشورهای اروپا و دیگری با شرکت امریکائی کنتیننental منعقد گردید و عملیات اکتشافی تحت این قراردادها آغاز شده است . در سال گذشته موفقیت های بزرگی در کشف میدانهای جدید نفت و گاز نصیب شرکت ملی نفت ایران گردید . عملیات اکتشاف و حفاری که مستقیماً از طرف شرکت ملی نفت ایران انجام گرفت نتایج قابل توجهی داشت . با حفردومین چاه در ناحیه خانگیران سرخ و وجود منابع عظیم گاز معادل تقریباً ۱۸ تریلیون فوت مکعب در این ناحیه تأیید گردید . عملیات اکتشاف و حفاری در نواحی گرگان و دشت مغان و دریای مازندران ادامه یافت و حفارچه توسعه ای شماره ۵ در میدان نفتشاه و نصب دستگاه تفکیک برای بهره برداری از چاه های جدید این منطقه تکمیل گردید . در نتیجه حفاریهای اکتشافی در حوزه قرارداد کنسرسیوم یک منبع بزرگ از نفت مرغوب و کم گوگرد در ناحیه سرخان واقع در جنوب غربی خرم آباد کشف گردید و به یک منبع گاز در جزیره قشم برخورد شد .

شرکت نفت بین المللی دریائی ایران (ایمینو کو) موفق به

کشف یک میدان جدید نفت نزدیک میدان رستم گردید که بنام «رخش» خوانده شد. ضمناً ساختمان و تأسیسات خطوط لوله لازم برای بهره برداری از میدان رستم در سال گذشته تکمیل و صدور نفت میدان مزبور آغاز شد .

عملیات حفاری شرکت نفت ایران و ایتالیا منجر به کشف نفت قابل استفاده تجاری در نواحی کوه ریک و دودورو واقع در جبال زاگرس گردید و ارزیابی این میدان ادامه دارد . در ضمن عملیات توسعه میدان نفت نوروز و هندبیجان از طرف شرکت مزبور انجام گرفت. میزان تولید نفت خام شرکت ایران و ایتالیا در سال گذشته ۴۷/۶ درصد افزایش یافت و به ۱/۵۵ میلیون متر مکعب رسید .

تولید شرکت نفت لاوان که بهره برداری از میدان ساسان آن شرکت در سال گذشته آغاز شده بود به میزان قابل توجهی فزونی یافت و به ۶/۹ میلیون متر مکعب رسید .

شرکت نفت ایران و پان امریکن عملیات حفاری برای توسعه منابع جدید خود را در فلات قاره ادامه داد و از میدانهای نفت داربوش و کورش متجاوز بر ۶ میلیون متر مکعب تولید نمود .

در سال گذشته عملیات بالایش نفت نیز با موفقیت های درخشانی انجام گرفت. پالایشگاه تهران حدود ۴۲۵۸۲۰۰ مترمکعب نفت خام را تصفیه و تبدیل به فرآورده های مورد نیاز در نواحی شمالی کشور نمود . محصولات جدیدی چون سوخت جت و حلال های مختلف نیز در این پالایشگاه تهیه و در دسترس مصرف کنندگان گذارده شد . علاوه بر اینها پالایشگاه تهران در سال گذشته متجاوز بر ۳۰۰ تن گوگرد تولید نمود . طرح ایجاد یک کارخانه روغن موتور در این پالایشگاه که سالانه بیش از ۱۰۰۰۰ تن روغن تهیه خواهد نمود در دست اجراست و ساختمان آن بزودی آغاز خواهد شد .

مقدار نفت خام تصفیه شده در پالایشگاه کرمانشاه ۲۷۴۰۰۵۶ مترمکعب و در دستگاه تقطیر نفتشاه ۳۲۲۰۵۶۵ مترمکعب بوده که مجموعاً از میدان نفتشاه تأمین گردید . طرح نوسازی پالایشگاه کرمانشاه در حال تکمیل است و تا پایان سال جدید آماده بهره برداری خواهد بود .

گذشته از اینها طرح ایجاد پالایشگاه مدردنی بظرفیت سالانه ۲ میلیون تن در شیراز برای تأمین فرآورده های نفتی مورد مصرف در نواحی جنوبی کشور تکمیل گردیده و ساختمان آن در سال جدید آغاز خواهد شد. مجموع هزینه ساختمان این پالایشگاه حدود ۴ میلیارد ریال برآورد گردیده که در مدت تقریباً چهار سال مستهلك خواهد شد .

نفت خام تصفیه شده در پالایشگاه آبادان طی سال گذشته بالغ بر ۲۳۷۶۲۷۷۰ مترمکعب بود .

شرکت ملی نفت ایران در سال گذشته با توسعه تأسیسات پخش

همکاری شرکت‌های تعاونی روستائی وانجمن‌های عمران دهات تشکیل گردید و جمع فروشندگیهای نواحی روستائی به ۷۵۴۳ رسید ۱۷۰ جایگاه جدید فروش مواد نفتی نیز در سال گذشته ساخته شد و مجموع جایگاهها به ۳۴۰ افزایش یافت که در ۷۵ جایگاه بنزین سوپر در اختیار مصرف کنندگان گذارده شد.

کارکرد خطوط لوله داخلی که ارزانترین وسیله حمل نفت در داخل کشور است طی سال گذشته افزایش یافت و بوسیله این خطوط لوله بیش از ۴/۵ میلیون مترمکعب فرآورده‌های پالایشگاه آبادان و ۳/۸ میلیون مترمکعب نفت خام مورد مصرف در پالایشگاه تهران و حدود ۵/۰ میلیون مترمکعب فرآورده‌ها و نفت خام منطقه کرمانشاه حمل گردید. توسعه و تکمیل تأسیسات خطوط لوله در سال گذشته ادامه یافت. طرح احداث خط لوله تهران - تبریز تهیه و ساختمان خط لوله جدید نفت شاه - کرمانشاه آغاز گردید. عملیات شرکت ملی گاز ایران در سال گذشته توسعه شایانی

و توزیع مواد نفتی در سراسر کشور ازدیاد مصرف فرآورده‌های نفتی را که خود معرف بالا رفتن سطح زندگی و پیشرفت اقتصادی کشور است بیش از پیش تسهیل و ترویج نمود. جمع فروش مواد نفتی در داخل کشور به ۵۵۰۰ ر. ۹ مترمکعب رسید که ۱۱/۸ درصد نسبت به سال قبل افزایش داشت. مصرف بنزین سوپر ازدیاد قابل ملاحظه‌ای یافت و بعدو برابر میزان سال قبل رسید. مصرف انواع سوختهای هواپیمائی ۱۹ درصد افزایش یافت و به ۲۸۰۰۰۰ متر مکعب بالغ گردید. از این مقدار ۸۹۹۰ متر مکعب در فرودگاههای قندهار و کابل که عملیات سوخت گیری آنها بوسیله شرکت ملی نفت ایران اداره میشود تحویل هواپیماها گردید و علاوه بر این حدود ۲ هزار مترمکعب فرآورده‌های نفتی مطابق قرارداد منعقد با افغانستان بآن کشور فروخته شد.

اقدامات جدیدی برای تأمین مواد نفتی مورد نیاز روستائیان بقیمت ثابت و ارزان بعمل آمد و ۴۷۱ فروشندگی مواد نفتی با

تصفیه خانه گاز پید بلند و شاه لوله گاز

صفحه

9

صفحه

!

خدا صاهی ز غلیات شرکتهای عال نفت ایران در سال ۱۹۷۰

بار گیری نفت و گاز احداث گردید که همراه با برنامه های موثر احداث خطوط لوله و تلمبه خانه ، ظرفیت کل تولید نفت خام در حوزه قرارداد را از ۳۸۵۲۲۰۰۰ بشکه در روز در پایان سال ۱۹۶۸ به ۳۸۸۳۰۰۰ بشکه در روز در پایان سال ۱۹۶۹ افزایش داد این برنامه شامل احداث پنجمین خط لوله زیر دریایی از گناوه به خارک است که به قطر ۴۲ اینچ ، طول بیش از ۴۰ کیلومتر ، طولانی ترین خط لوله به این قطر میباشد که تاکنون در زیر آب کشیده شده است .

مرحله سوم توسعه مرکز بار گیری خارک طی این سال به تکمیل رسید . برای نخستین بار ، مخازن نفت خام به ظرفیت ۱۰۰۰۰ بشکه ساخته شد . سه مخزن به این گنجایش همراه با مخزن دیگری به ظرفیت ۵۰۰۰۰ بشکه مجموع ظرفیت ذخیره نفت خام را در خارک به ۱۱۶۱۸۰۰۰ بشکه افزایش داد . دومین دیگر به ظرفیت ۱۰۰۰۰ بشکه هم اکنون در حال ساختمان است به علاوه عملیات مهمی در زمینه لای رویی در حال انجام است تا سه اسکله خارک را برای پذیرش نفتکشهای تا ظرفیت ۲۵۰۰۰ تن آماده سازد .

طی سال ۱۹۶۹ تصمیم گرفته شده يك اسکله دو پهلو از نوع سکوی بار گیری دریایی قادر به پذیرش نفتکشهای ۵۰۰۰۰ تنی نزدیک خارک ساخته شود . امور مربوط به مهندسی این پروژه هم اکنون در حال پیشرفت است .

در نتیجه افزایش صدور نفت خام مبلغ قابل پرداخت به دولت شاهنشاهی ایران توسط شرکتهای بازرگانی و شرکتهای عامل بمیزان ۱۲/۵ درصد افزایش یافت و به رقم بیسابقه ۳۷۸/۵ میلیون لیره بالغ گردید .

در سال ۱۹۶۹ سرمایه گزاری در ایران بوسیله اعضاء کنسرسیوم به ۳۹/۳ میلیون لیره رسید . مقدار وجوهی که در ایران بمصرف رسیده با اضافه هزینه های جاری داخلی ، مالیات بردرآمد شرکتهای بازرگانی و پرداخت های مشخص و مالیات بردرآمد شرکتهای عامل رویهم مبلغ ۴۱۳/۳ میلیون لیره در سال ۱۹۶۹ به درآمدهای ارزی ایران کمک کرد .

در نتیجه فعالیت های اکتشافی شرکت سهامی اکتشاف و تولید نفت ایران در سال ۱۹۶۹ دومین جدید نفت سبک کم گرگورد نیز يك ذخیره بزرگ گاز دریکی از لایه های جزیره قسم نزدیک بندر عباس کشف گردید . یکی از این منابع پراهمیت به منبع نفت مشکوفه در سال ۱۹۶۸ در منطقه ماله کوه لرستان افزوده گردید .

همگام با پیشرفتهای سریع صنعتی و اجتماعی خورستان در هر مورد که ممکن بوده است شرکتهای عامل نفت ایران خط مشی خود را در زمینه واگذاری عملیات و هم پیوند شدن با زندگی جامعه همچنان حفظ کرده است و در این باره هم در امور صنعتی و هم در امور غیر صنعتی در این سال پیشرفتهائی حاصل گردیده است .

سال ۱۹۶۹ سال بدست آوردن حد نصایبهای جدید در تولید نفت خام ایران و صدور آن بود .

حد نصایبهایی که طی سال بدست آمد شامل تولید ۳۸۵۲۲۰۰۰ بشکه نفت خام در يك روز واحد و صدور ۵۹۱۹۵۰۰۰ بشکه از مرکز بار گیری نفت خام جزیره خارک باز هم در يك روز واحد بود .

طی ماه آوریل جمع کل تولید نفت از حوزه قرارداد از تاریخ کشف نفت در سال ۱۹۰۸ از رقم ۱۰ بلیون بشکه تجاوز کرد که بیش از ۷۵ درصد آن توسط شرکت سهامی اکتشاف و تولید نفت ایران از آغاز بنیاد آن در سال ۱۹۵۴ تولید شده است .

تصفیه نفت خام در پالایشگاه آبادان با رد دیگر به سطح بالای ۴۰۹۴۷۶ بشکه بطور متوسط در روز برای تمام سال رسید . در ماه نوامبر متوسط تولید روزانه پالایشگاه به ۴۵۵۸۸۲ بشکه بالغ گردید .

طی سال ۱۹۶۹ ساختمانی سه دستگاه تولید گاز طبیعی مایع که قادرند مجموع ۵۶۰ میلیون فوت مکعب گاز را تصفیه و بمایع تبدیل کنند در آغا جاری به تکمیل رسید و دستگاه دیگری که برای تصفیه گاز تا ۷۰۰ میلیون فوت مکعب طرح ریزی شده در منطقه مارون در پایان سال نزدیک به اتمام بود .

گاز خشک حاصله از این دستگاهها برای شرکت ملی گاز ایران به شرکت ملی نفت ایران تحویل داده خواهد شد تا از طریق شاه لوله گاز به اتحاد جماهیر شوروی و به مراکز داخلی برای مصرف داخلی کشور توزیع گردد .

ساختمان يك دستگاه تفکیک اتان و يك پالایشگاه گاز طبیعی که بزرگترین پالایشگاه نوع خود در دنیا محسوب میشود در بندر ماهشهر به تکمیل رسیده است ، این پالایشگاه قادر خواهد بود روزانه ۴۸۰۰۰ بشکه خوراک اولیه مایع را تصفیه نماید .

در سال ۱۹۶۹ تعداد قابل ملاحظه ای تاسیسات جدید حمل و

منظره عمومی يك دکل حفاری در حوزه قرارداد

ملاقات نمایندگان شرکتهای عضو کنسرسیوم نفت

بامداد روز چهارشنبه ۲۰ اسفندماه نمایندگان شرکتهای عضو کنسرسیوم نفت که بمنظور شرکت در جلسات تبادل نظر سالانه با ایران آمده بودند در اداره مرکزی شرکت ملی نفت ایران حضور یافتند و با جناب آقای دکتر اقبال رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل شرکت ملی نفت ایران ملاقات کردند و از روز بعد مذاکرات نمایندگان مزبور با مقامات شرکت ملی نفت ایران آغاز گردید.

در این عکس چند تن از نمایندگان شرکتهای عضو کنسرسیوم هنگام ملاقات با جناب آقای دکتر اقبال دیده میشوند.

کنفرانس اداره مرکزی شرکت ملی نفت ایران حضور یافتند.

در آغاز برنامه آقای عباس نجفی والا تحولات درختانی را که بر اثر حین تدبیر و مدیریت صحیح جناب آقای دکتر اقبال تسبیب شرکت ملی نفت و صنعت نفت ایران شده است برای حاضران تشریح نمود و آنگاه آقای محمود استوار رئیس اداره کل نظارت بر صادرات مواد نفتی و بازرسی فنی پیرامون جنبه های مختلف نظارت بر صادرات فرآورده های نفتی به تفصیل سخن گفتند. پس از پایان سخنرانی فیلم «آپولو ۱۳» به نمایش گذاشته شد. مشروح جریان این برنامه طبق اقدامی که بعمل آمده بود از تلویزیون آموزشی تهران نیز پخش گردید.

نهمین برنامه فرهنگی شرکت ملی نفت ایران

بنا بدعوت سرپرست اداره کل روابط عمومی بعد از ظهر روز چهارشنبه ۱۳ اسفندماه ۱۳۴۸ گروهی از شخصیت های مملکتی، استادان دانشگاه و دانش آموختگان، روسای ادارات وزارت علوم و آموزش عالی و وزارت آموزش و پرورش، اعضاء هیئت رئیسه انجمن مرکزی دبیران علوم اجتماعی و بیش از دویست و پنجاه نفر از دبیران تاریخ و جغرافیا و تعلیمات اجتماعی بخش های پازده خانه آموزش و پرورش مرکز در سالن

قرارداد فروش

مواد نفتی به افغانستان

روز ۱۳۰۰ اسفند ماه قراردادی جهت تصدیر مواد نفتی ایران به افغانستان و همچنین همکاریهای نفتی بین دو کشور بسته شد. این قرارداد در آقابان لعل محمدخان رئیس کل انحصارات مواد نفتی کشور افغانستان و احمد فرحی رئیس کل قسمت بخش شرکت ملی نفت ایران امضاء کردند. به موجب این قرارداد که مدت آن سه سال است امکانات بیشتری در زمینه فعالیتهای نفتی بین دو کشور فراهم گردیده است.

جلسه سخنرانی

روز شنبه نهم اسفندماه در جلسه سخنرانی که بمنظور بالا بردن سطح اطلاعات و معلومات کارمندان قسمت مهندسی و پروژه های ساختمانی در سالن کنفرانس آن قسمت برگزار شد آقای شفیع صداقت مهندس ارشد اداره کل طراحی و مهندسی قسمت مژبور راجع به مسائل مربوط به ساختمان مخازن نفت سخنرانی نمودند.

ارقام تولید و تصفیه نفت

شرکت سهامی اکتشاف و تولید نفت ایران

جلسه هیأت مدیره شرکت سهامی اکتشاف و تولید نفت ایران روز سه شنبه پنجم اسفند ماه ۱۳۴۸ در تهران تشکیل شد و فعالیتهای شرکت را در ماه ژانویه ۱۹۷۰ باین شرح مورد بررسی قرارداد :

آمار و ارقام

تولید خالص نفت خام در ماه ژانویه ۱۴۸۳۰۰۰ تن سنگین
۳۷۵۵۹۰۰۰ بشکه در روز

صادرات اذخرک

اعضاء کنسرسیوم

۹۲۰۲۵۶۴۹ بشکه
(۲۹۶۸۸۵۶ بشکه در روز)

بقیه در صفحه ۱۹

قائم مقام جدید

آقای جی. ئی. تریمل از تاریخ نهم اسفند ماه ۱۳۴۸ به سمت قائم مقام مدیرعامل شرکت های عامل نفت ایران منصوب شده اند ایشان همچنین به سمت عضو هیأت مدیره شرکت سهامی تصفیه نفت ایران منصوب شده اند. آقای تریمل جانشین آقای تی. ام. فورگان گردیده اند که از شرکت خود بازنشسته می شوند. آقای تریمل که اکنون ۴۸ سال دارد در سال ۱۹۴۲ به اخذ دانشنامه لیسانس در رشته مهندسی نفت و گاز طبیعی از دانشگاه ایالتی پنسیلوانیا نائل آمد. پس از سه سال کار بعنوان خلبان نیروی هوایی دریایی آمریکا به صنعت نفت آمریکا پیوست و بمدت ده سال در آمریکا بکار مشغول شد و

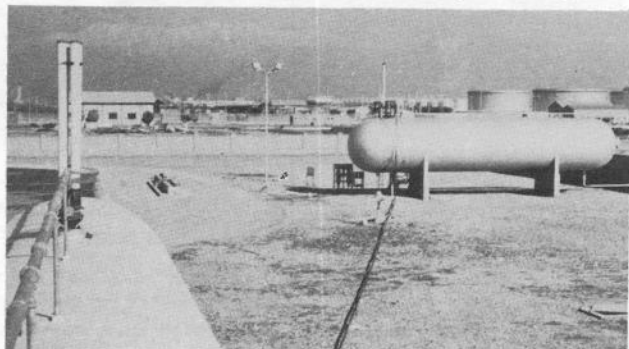
سپس به و نروژ رفته و از سال ۱۹۵۴ تا ماه مارس ۱۹۶۷ در شرکت استاندارد اوپل آونیو جرزی (اسو) نخست بعنوان مهندس نفت و در پایان بعنوان معاون مدیر قسمت تولید بکار پرداخت. آقای تریمل در ماه مارس ۱۹۶۷ به سمت عضو هیأت مدیره و معاون رئیس شرکت اسو استاندارد لیبی منصوب گردید.

جناب آقای دکتر اقبال رئیس هیئت مدیره و مدیر عامل شرکت ملی نفت ایران روز چهارشنبه ۲۹ بهمن ماه از تاسیسات گاز مایع که در مجاورت پالایشگاه تهران ایجاد شده است بازدید نمودند. در این بازدید آقای مصدقی مدیر عامل شرکت ملی گاز ایران و چند تن از روسای قسمتهای مختلف آن شرکت حضور داشتند.

تاسیسات گاز مایع در مجاورت پالایشگاه تهران

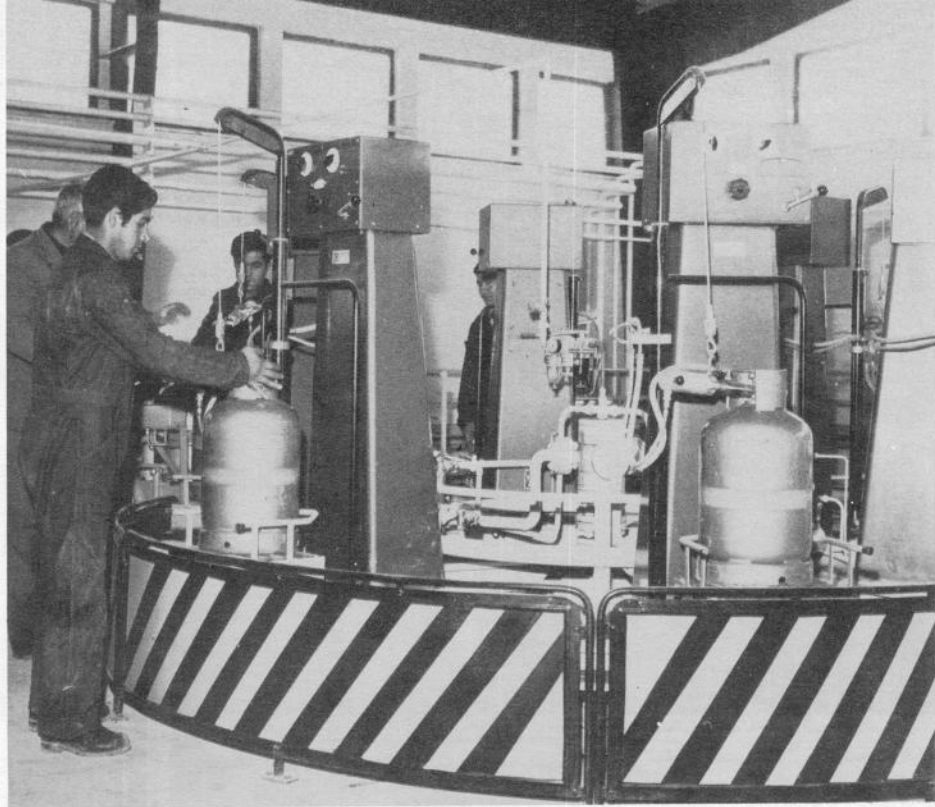
بمنظور دستیابی به عوامل و واقعیتهای بازار گاز مایع و آشنائی با مسائل که در رشد و توسعه این صنعت در آینده مؤثر خواهند بود و همچنین اجرای کلیه مقررات ایمنی مصرف گاز شرکت ملی گاز ایران از چهارم آبانماه ۱۳۳۸ راساً وارد بازار توزیع و فروش گاز مایع بصرف کنندگان این فرآورده گردید و در اجرای این طرح در مجاورت پالایشگاه تهران اقدام به احداث کارخانه سیلندر پرکنی مجهزی نمود. ظرفیت روزانه این کارخانه سه هزار سیلندر میباشد.

گاز مایع پالایشگاه تهران پس از ورود به کارخانه در دو مخزن که هر یک ۱۵۰ متر مکعب ظرفیت دارند ذخیره میشود.

برای پر کردن سیلندرهایی گاز و اقدامات ایمنی دقیقی که در این زمینه معمول میگردد ابتداء گاز مایع از پالایشگاه تهران وارد کارخانه شده و در دو مخزن که هر کدام ۱۵۰ متر مکعب ظرفیت دارد ذخیره میشود. برای حصول اطمینان از سالم بودن سیلندرها قبل از پر شدن آنها را آزمایش مینمایند تا چنانچه کوچکترین نقصی مشاهده شود از ارسال آنها برای پر شدن جلوگیری بعمل آید. پس از آزمایش سیلندرهایی خالی بوسیله زنجیر نقاله بدستگاه گردنده ای که ترازهای خودکار بر روی آن قرار دارد منتقل میشود سیلندرها بترتیب در روی ترازوها قرار گرفته و دستگاه مخصوص پرکننده به آنها وصل میشود. بنابراین دستگاه در حین گردش سیلندرها را پر نموده و آنها را با بخارج میراند و از طرف دیگر سیلندرهایی خالی بترتیب بوسیله زنجیر نقاله بر روی دستگاه گردنده قرار میگیرند.

در مرحله نهائی سیلندرها را برای اطمینان از عدم نشت در داخل حوضچه های مخصوصی آزمایش نموده سپس توسط کامیون به انبار توزیع واقع در قلهک ارسال میدارند. هنگام نصب سیلندرها در منازل مشترکین نیز متصدیان سرویس با توجه به نکات ایمنی و اطمینان از اینکه وسیله گاز سوز هیچگونه عیبی ندارد سیلندر را نصب مینمایند.

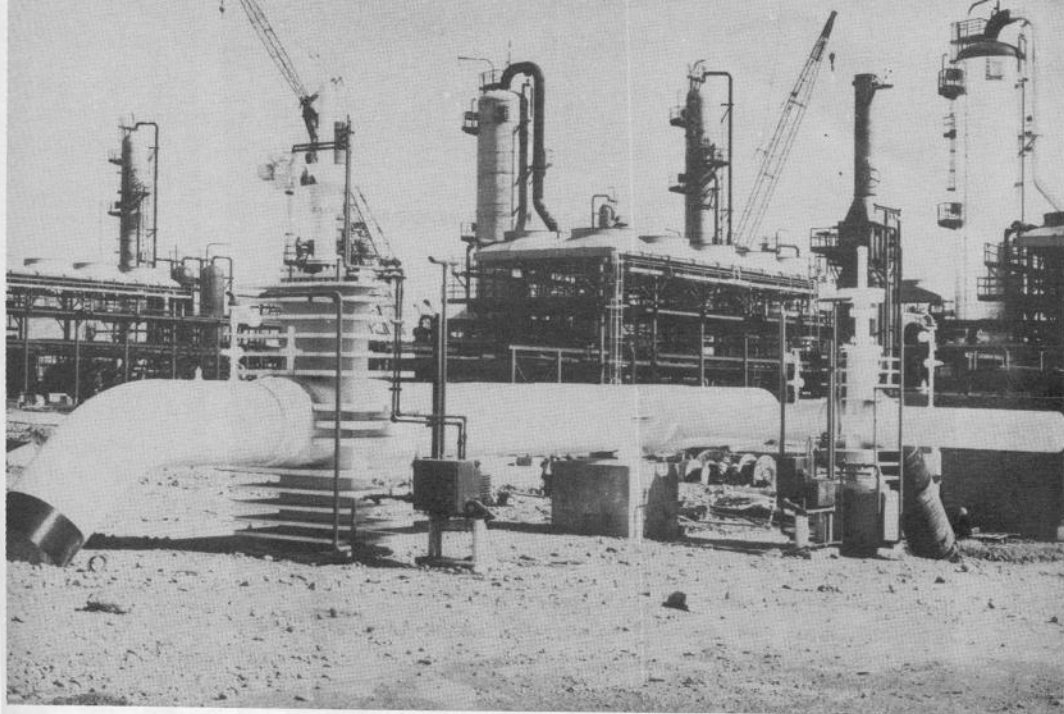
سیلن‌های گاز پس از اطمینان از بدون نقص بودن آنها توسط دستگاه‌های گردنده‌ای که دارای ترازهای خودکار می‌باشند پر میشود .

گازهای بوسیله کامیونهای مخزن‌دار مخصوص حمل گاز نیز حمل میشود و بدست مصرف‌کنندگان میرسد .

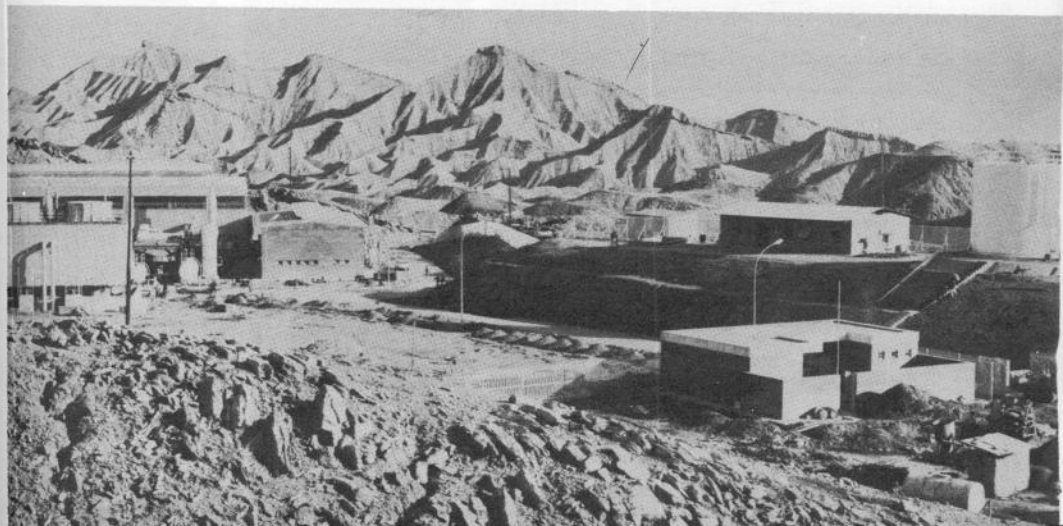
سپس در کامیونهای مخصوص برای عرضه به مصرف‌کنندگان بارگیری و حمل میشود .

نمای سه دستگاه تصفیه گاز در میدان و همچنین لوله ۴۰ اینچی ورودی گاز به حوضه کارخانه با شبرهای ۲۵ تنی هر بوطه و دستگاه توپک گیر (لوله پالکن) که در قسمت جلوی عکس دیده میشود

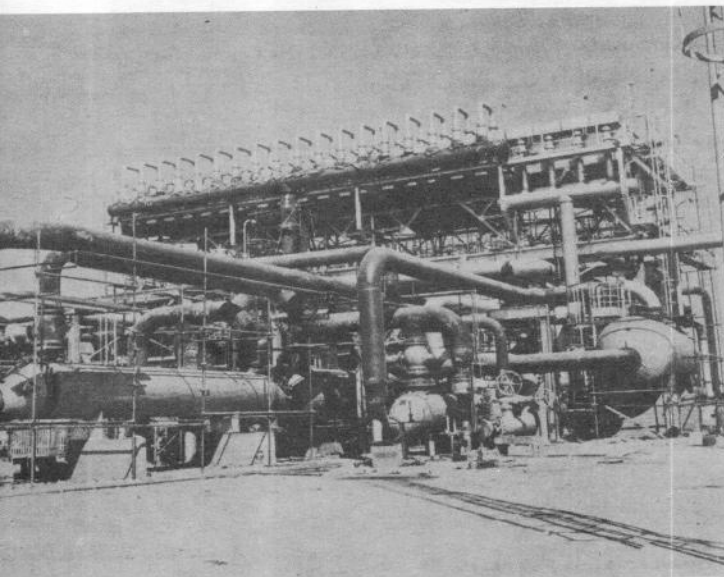
جناب آقای دکتر اقبال ، رئیس هیات مدیره و مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران بمنظور بازدید از تأسیسات گاز جنوب بامداد روز جمعه یکم اسفندماه با هواپیمای تهران با آغا جاری عزیمت نمودند .

بازدید جناب آقای دکتر اقبال از تأسیسات گاز جنوب

دستگاههای تهیه گاز مایع

در ماه گذشته دستگاه تهیه گاز مایع شماره ۴۰۰ که در مجاورت دستگاه بهره برداری شماره ۳ مارون واقع شده است شروع بکار کرد. با اتمام این دستگاه علاوه بر سه دستگاه تولید گاز طبیعی مایع که در آغاز جاری ساخته شده و جمعاً می توانند ۵۶۰ میلیون فوت مکعب گاز را روزانه تصفیه و تبدیل به مایع کنند، واحدهای تولیدی گاز مایع نفت خام جهت تأمین مواد اولیه کارخانه تهیه گاز مایع بندر ماهشهر با احتیاجات فعلی تکمیل شده است.

منظره‌ای از دستگاههای مبدل حرارتی و سردکننده کارخانه تهیه گاز مایع مارون (شماره ۴۰۰)

ظرفیت ۷۰۰ میلیون فوت مکعب گاز در روز میباشد و قادر به تهیه ۲۵ تا ۳۰ هزار بشکه گاز مایع است. جهت بهره برداری از این گازها و پیاده کردن پروژه تهیه گاز مایع مزبور، مبلغی در حدود ۵۰۰ میلیون ریال سرمایه گذاری شده است. عمل اصلی در تهیه گاز مایع،

گاز مایع طبیعی حاصل از دستگاههای مزبور ترکیبی از گازهای پروپان، بوتان و بنزین سیک میباشد و از گازی که به شرکت ملی گاز ایران برای صدور به اتحاد جماهیر شوروی و مصرف نقاط مختلف ایران تحویل میشود مشتق میگردد. دستگاه تهیه گاز مایع مارون دارای

همراهان ایشان در این سفر جناب آقای فروغی، قائم مقام رئیس هیات مدیره و مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران در حوزة قرارداد، مدیر امور غیر صنعتی، آقای مصدقی، مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران و آقای نویدی رئیس دبیرخانه و سرپرست اداره کل روابط عمومی شرکت ملی نفت ایران بودند.

جناب آقای دکتر اقبال و همراهان بلافاصله پس از ورود به آغاجای منطقه میانکوه عزیمت نمودند. در آنجا آقای توانا رئیس شرکت ملی گاز در دید بلند توضیحات لازم را با اطلاع رسانید. جناب آقای دکتر اقبال سپس بمنظور بازدید از دستگاههای تقویت فشار به منطقه عملیات عزیمت نمودند و پس از بازدید از دستگاههای شماره ۲۰۹ و ۳ تقویت فشار از تأسیسات مختلف تصفیه گاز بیدبلند دیدن نمودند و با کارکنان تصفیه خانه آشنا شدند.

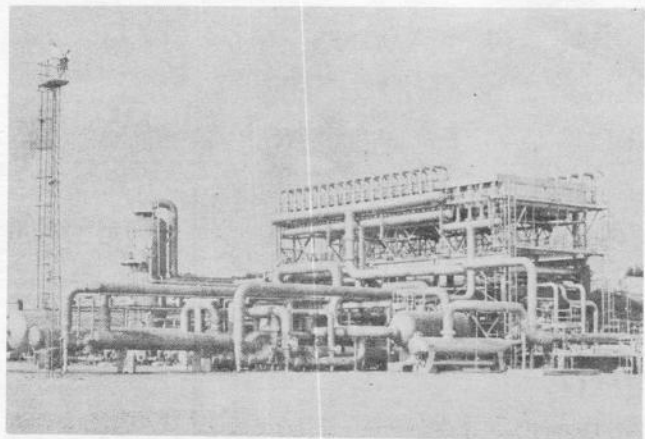
جناب آقای دکتر اقبال و همراهان بعد از ظهر همان روز به تهران مراجعت نمودند. با بهره برداری از تصفیه خانه گاز بیدبلند که قرار است در مهر ماه آینده آغاز شود گازهای طبیعی استحصالی که در حال حاضر در مناطق آغاجاری و مارون سوخته میشود از طریق شبکه سیستم جمع آوری گاز در آغاجاری از دستگاههای شرکت های عامل تحویل گرفته و بوسیله ۸ دستگاه تقویت فشار که با موتور گازسوز ضربه ای کار میکند و نیروئی معادل ۴۸ هزار قوهاسب ایجاد مینماید روانه تصفیه خانه عظیم گاز بیدبلند میشود سپس گاز در دستگاههای شستشوی بیدبلند از مواد گوگردی و انیدرید کربنیک مجزا شده و گاز خشک و شیرین برای حمل در لوله سراسری شاه لوله گاز آماده میگردد.

ظرفیت ۵ دستگاه تصفیه نصب شده در بیدبلند ۱۲۰ میلیون فوت مکعب در روز میباشد.

ایستگاه تقویت فشار شماره یک آغاجاری مجهز به سه دستگاه کمپرسور گازسوز که هر کدام ۵۰۰۰ نیروئی معادل ۶ هزار قوهاسب باشد.

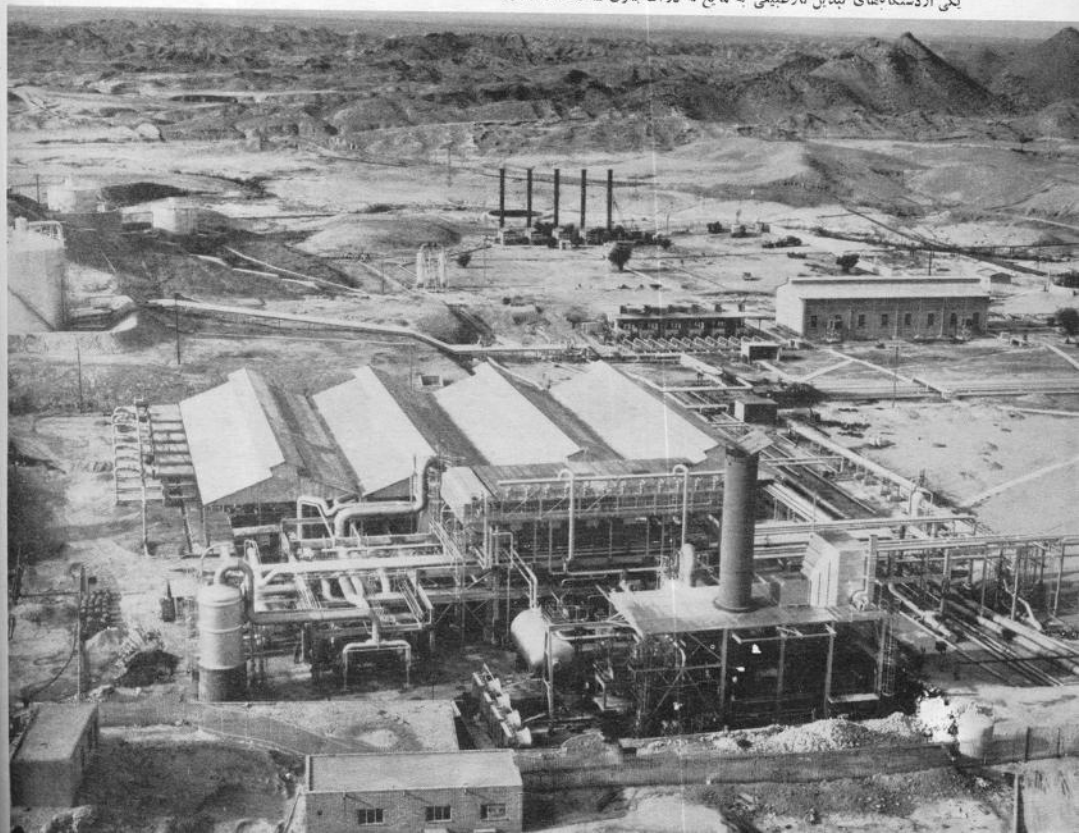
استفاده از دستگاه خنك كننده جهت تفكيك گازمايع است. براي وجود آوردن برودت لازم از سه دستگاه كمپرسور خنك كننده الكتريكي با قدرت ۵۴۰۰ اسب و همچنين از دستگاه سرد كننده هوا استفاده ميشود. برق مورد نياز اين دستگاه نيز از سازمان آب و برق خوزستان تأمين ميگردد. موتور هاي نصب شده در دستگاه تهيه گازمايع شماره ۴۰۰ نظير موتورهاي است كه در تلمبه خانه اميديه مورد استفاده قرار گرفته است و بطور كلي مانند دستگاههاي خنك كننده اي كه در كارخانه گاز مایع بندر ماهشهر نصب گرديده است ميباشد.

لازم به تذكر است كه چون دستگاه تهيه گازمايع صنعت بدیع و جديدي است قبلا افراد متخصص ايراني جهت گرداندن اين دستگاه ها وجود نداشت ولي خوشبختانه امروز اين دستگاه بوسيله افراد كارآزموده ايراني اداره ميشود.

منظره عمومي دستگاه تهيه گاز مایع مارون (شماره ۴۰۰)

يكي از دستگاههاي تبديل گاز طبيعي به مایع كه در آغا جاري ساخته شده است.

ارقام تولید و تصفیه نفت

بقیه از صفحه ۱۴

شرکت ملی نفت ایران

۱۶۰۳۲۶۳۱ بشکه

(۳۳۳۱۱ بشکه درروز)

تحويل به پالایشگاه آبادان

اعضاء کنسرسیوم

۱۱۰۰۹۴۵۸۰ بشکه

(۳۵۰۶۰۰ بشکه درروز)

شرکت ملی نفت ایران

۲۸۶۸۲۰۰ بشکه

(۹۲۵۰۰ بشکه در روز)

عملیات

- ۱- عملیات در کلیه نواحی تولیدی برای تامین نیازمندیهای صادراتی، پالایشگاه آبادان و مصارف داخلی کشور ادامه داشت
- ۲- نفت خام تحویلی به پالایشگاه تهران به حساب شرکت ملی نفت ایران به ۲۸۲۰۱۶۷ بشکه بالغ شد.
- ۳- در ماه ژانویه تعداد ۱۶۹ نفتکش مقدار ۱۲۳۸۲۲۸۱۷ تن سنگین برای صادرات از خارک بارگیری کردند.

تحويل گاز بر فشار

- ۱- مقدار ۸۶۸۱۰۰۰۰ فوت مکعب گاز درروز تحويل پالایشگاه آبادان شد.
- ۲- گاز تحویلی به شرکت ملی نفت ایران برای شیراز به ۲۷۹۹۱۳۰۰۰ فوت مکعب درروز بالغ گردید.
- ۳- مقدار ۱۲۷۰۰۰۰ فوت مکعب گاز درروز به شرکت ملی نفت ایران برای شرکت شیمیائی شاهپور تحویل شد.
- ۴- مقدار ۱۲۸۶۸۰۰۰ فوت مکعب گاز درروز به شرکت ملی نفت ایران برای شرکت پتروشیمی خارک تحویل گردید.
- ۵- گاز تحویلی به دستگاههای گاز در آغاچاری به ۳۸۳۰۰۸۳۰۰۰ فوت مکعب درروز بالغ شد.

شرکت سهامی تصفیه نفت ایران

جلسه هیأت مدیره شرکت سهامی تصفیه

نفت ایران روز سه شنبه پنجم اسفند ماه ۱۳۴۸ در تهران تشکیل شد و فعالیتهای شرکت را در ماه ژانویه ۱۹۷۰ باین شرح مورد بررسی قرار داد.

عملیات

نفت خام تصفیه شده در ماه ژانویه بالغ بر ۱۸۴۶۰۰۰ تن سنگین یاروزانه بطور متوسط ۴۴۶۰۰۰ بشکه بود و چهار دستگاه بزرگ تقطیر نفت خام بنحو رضایت بخش طی ماه مشغول کار بودند. دستگاه کانالینیک کراکنینگ حد نصاب تازه ای بمقدار ۳۷۲۷۰ بشکه در روز طی ماه ژانویه بدست آورد.

طی ماه ژانویه جمعاً ۷۶ میلیون متر مکعب گاز طبیعی (۸۶۸۱۰۰۰۰ فوت مکعب درروز) از مناطق تولیدی دریافت گردید و بمعاون سوخت پالایشگاه بمصرف رسید.

تحويل مواد نفتی

در ماه ژانویه تعداد ۷۱ نفتکش مقدار ۶۱۸۸۳۷۵ بشکه فرآورده های نفتی برای صدور بارگیری کردند. علاوه مقدار ۳۰۰۰۹۸۴ بشکه سوخت کشتی از آبادان بندرماهشهر و خارک بارگیری شد. بدین ترتیب جمع کل فرآورده های نفتی تحویلی به شرکت های بازرگانی در ماه ژانویه به ۲۸۶۸۲۰۰ بشکه بالغ گردید.

در ماه ژانویه جمعاً ۲۷۱۵۶۹۴ بشکه فرآورده های نفتی برای مصارف داخلی تحويل شرکت ملی نفت ایران شد.

تحويل خوردك اولیه گاز از دستگاه های تبدیل پالایشگاه به شرکت ملی نفت ایران برای شرکت پتروشیمی آبادان به معادل ۲۱۲۳۵۰۰۰ فوت مکعب گاز طبیعی بالغ گردید.

خارک بر خورد اتومبیل های موجود

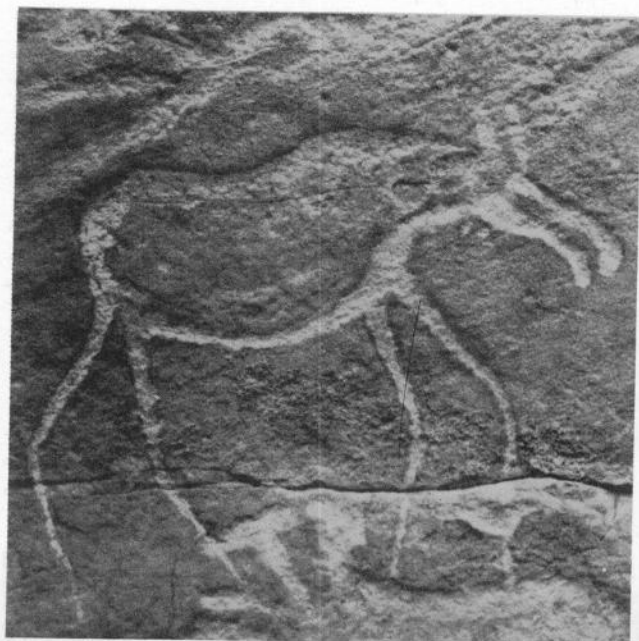
بر خورد اتومبیل ها با سپر جدید

سپر های جدید برای اتومبیل

سپر اتومبیل های موجود بیشتر جنبه تزئینی دارند تا حفاظت و اغلب دیده شده هنگام برخورد دو اتومبیل هم سپر کج میشود و هم بقسمت پشت سپر آسیب میرسد. شرکت های اتومبیل سازی اکنون مشغول مطالعه هستند تا این عیب را برطرف سازند و سپری اختراع کرده اند که با استفاده از آن آسیبی به اتومبیل نمیرسد، سپر مذکور عریض و محکم است و بمحض برخورد به بدنه اتومبیل فرو میرود و چنانچه با عابری هم برخورد کنند او را آهسته به کنار میزنند.

تاسال ۱۹۷۲ ممکن است اتومبیل ها مجهز به چنین سپر هایی بشوند.

موسوم به بوشه دپورت تحقیقات دربارۀ انسانهای ماقبل تاریخ را توسعه داد وعدهای از باستان شناسان باودراین راه کمک کردند. بیش از همه کشیش معروف هانری بروی که تا شش سال قبل میزیست بایسن علم جدید خدمت کرد و بهمین جهت به د پاپ ما قبل تاریخ شهرت یافت .

نقش يك بچه موزن در نرديك درياچه بايكال كه مشابه نقش های عصر حجر فرانسه است

خستین جلوه های هنر نقاشی

از دوقرن پیش باستان شناسان موفق به کشف نقاشی ها و آثار هنری انسانهای اولیه درغارهای نواحی اروپاوشمال آسیا تا سواحل دریای ژاپن گردیدند . این اکتشافات درسالهای اخیر مورد توجه وتحقیق بیشتری قرارگرفت ومعلوم گردید که سبک واحد وهم آهنگی در کلیه آثار اولیه هنر نقاشی انسان هایی که قبل از تاریخ و در دور ان حجر در ایسن سرزمینهای وسیع میزیسته اند وجود داشته است . رواج دامنه دار این هنر مستلزم یکنوع ارتباط وهمکاری میان مردم نواحی مزبور بوده است .

آنکه با وسائل سنگی ابتدائی حوائج زندگی خود را برآورده میساختند فراغت وذوق کافی داشته اند که چنین هنر لطیف و گویائی را جلوه گرسازند .

حدود یکصد سال قبل دانشمند فرانسوی

این نقاشی ها که اغلب با استفاده از گل اخرا وبرروی سنگهای کنار رودخانه ها و یادرون غار ترسیم میگردیده وبهمین جهت سنگ نگاری (Petroglyphs) خوانده میشود، اثبات میکند که اجداد اولیه ما ضمن

بروی در پائیز سال ۱۹۰۱ غار بزرگی را نزدیک شهر کوچک پریگورد فرانسه کشف نموده که بیش از سیصد متر طول داشت وبروی نیمه از بدنه این غار نقشهای گیرائی از حیوانات مختلف مانوس انسانهای اولیه از قبیل اسب وآهو و بز کوهی کشف نمود . بروی ساعتها به تماشای این تصاویر پرداخت وخدا را شکر نمود که با این اکتشاف میتواند عقیده خود را مبنی بر اینکه ذوق و هنر انسانهای ماقبل تاریخ دست کمی از هنرمندان امروزی نداشته است اثبات کند. خشنود بود که بوضوح مشاهده میکرد اجداد او در زمان های دیرین با وجود مبارزه دائم با طبیعت چنین ذوق وهنر لطیفی داشته اند وبا چنین مهارتی که هزاران سال بعد نیز میتواند سر مشق قرار گیرد به نشان دادن زیباییهای دنیای خود میپرداخته اند .

گذشته از اینها بدنبال تحقیقات بروی اثبات شده که انسانهای اولیه این هنر خود را با همکاری وحسن وارتباط خاصی که داشتند وبا استفاده از وسایل زندگی بدوی در سر زمینهای وسیع رواج داده اند ومسلماً چنین کاری بدون صلح ودوستی میان مردمان آن روز که مسلماً از جنگ و ستیز گیهای دوران های بدی خبری نداشتند میسر نبوده است. بروی در ادامه تحقیقات خود موفق به کشف ۶۶ غار انسانهای اولیه در فرانسه و ۱۲ غار در کوههای پیرنه اسپانیا گردید ودر آنها آثار بیشتری از نقاشی های انسانهای اولیه بسبک اصیل خود کشف نمود .

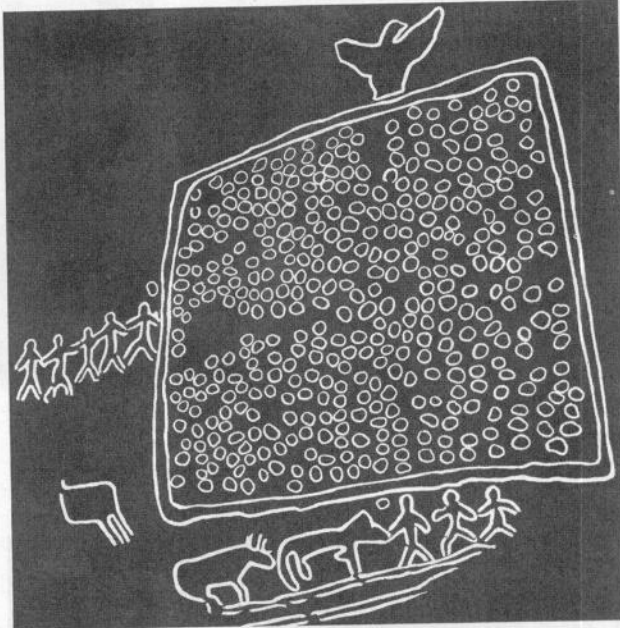
در مشرق سیبری نیز در کنار رودخانه لنا نزدیک دهکده شیشکینو تصویرهایی از اسب وحشی و گاوحشی کشف شده که از حیث سبک نقاشی مشابه نقاشیهای عصر حجر فرانسه است. در نواحی دیگر سیبری نیز سنگ نگاری هایی از عصر حجر قدیم وحجر جدید بدست آمده که شامل تصویر گوزن باشاخواهی بلند

وحیوانات دیگر میباشد. قریب هفتاد قطعه از این سنگ نگارها که در کنار رودخانه انگارا واقع بود برای آنکه در اثر ایجاد سد بر روی این رودخانه زیر آب نرود به موزه ایرگوتسک منتقل شده است.

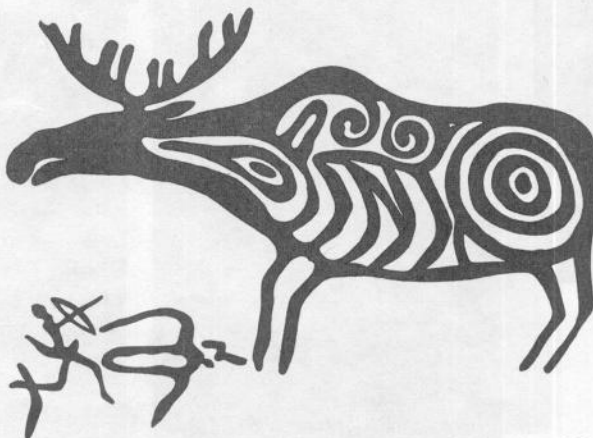
بعضی از این تصاویر که در نواحی سرد تری در سیبری کشیده شده شکارچیان را بر روی اسکی در تعقیب گوزن نشان میدهد. در تصاویر مربوط به عهد حجر جدید که در این نواحی یافت شده بر خلاف تصاویر عهد حجر قدیم که فقط شکل حیوانات در آنها دیده میشود، شکل مردان شکارچی نیز ترسیم شده که بصورت نیم رخ حالت يك اسکی باز را هنگام حرکت در سراسیمگی نشان میدهد این نوع تصویرها در سواحل بالتیک و نواحی استونی و همچنین در سنگ نگارهای سیبری کشف گردیده و اثبات میکند که در عصر حجر جدید ارتباط میان این نواحی وجود داشته است.

پس از پیدایش عصر مفرغ موضوعهای جدیدی نیز برای سنگ نگاری بوجود آمده است. در نقشهایی که از این دوره در کنار رودخانه لئا باقی مانده انسانها در قایقهای سادهای دیده میشوند و محدودیتهای کشیده شده که در آن اشکال یکنواخت معرف اجتماع برای مراسم مذهبی خاصی ترسیم شده است. عقاب برای گله داران این عهد مورد پرستش بود و این پرنده را خویشاوند خورشید و عناصر آسمانی میدانستند، همانطور که اسب را به سایه برکت در روی زمین میفناختند. علامت عقاب نزد انسانهای ما قبل تاریخ از اموازه دریاچه بایکال تا ساحل دریای بالتیک محترم بود و تا امروز هم در تصاویر هنرهای دینی مردم شرق سیبری شکل عقاب با بالهایی بصورت دو نیم ماه وجود دارد و دستکها یا چورا بهائی را که میبافند با این نقش تزئین میکنند. در قالیچه های ترکمنها نیز که اسلاف آنها در چهار هزار سال قبل ساکن آسیای مرکزی بوده اند شکلهائی مشابه عقاب سنگ نگارهای دوران ماقبل تاریخ دیده میشود.

سبک دیویری از نقاشی عهد حجر جدید در خاور دور و شرق سیبری یعنی کنار رودخانه

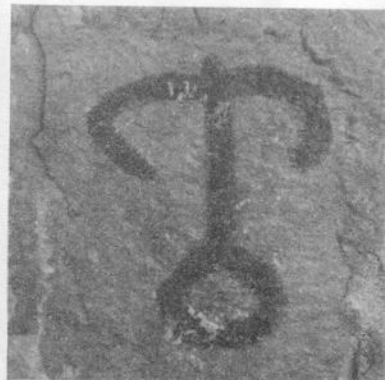

نقش یکی از مراسم مذهبی مکتوفه در سیبری شرقی که علامت عقاب در بالای آن ترسیم شده

گوزن و شکارچی از نقشهای عهد حجر مکتوفه در کنار رودخانه آمور. خطوط مارپیچی مخصوص سبک این ناحیه در این نقش دیده میشود.

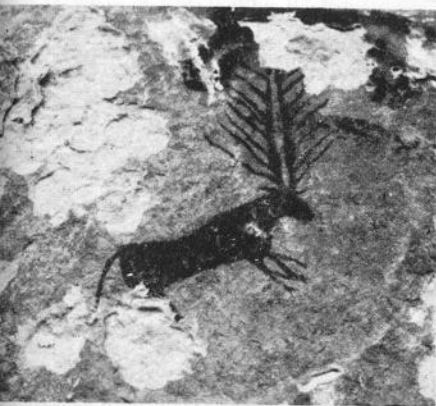
آمو ریافت گردیده که نفوذ بسیاری درخاور دور داشته است و بعداً در ژاپن و جزایر اقیانوس کبیر و حتی شمال امریکا رواج یافته است. آثار نقاشی این نواحی بیشتر بصورت ماسکهاست که در مراسم مذهبی به صورت می گذاشتند. مجسمه های گلی دارای نقشهائی مشابه ماسکهای مزبور در ژاپن نیز از عهد حجر جدید باقی مانده و نشان میدهد که فرهنگ و هنر سواحل رودخانه آمور اثرات وسیعی در نواحی شمال خاور دور داشته است. سبک هنری نقاشی عهد حجر این ناحیه با نقشه های مارپیچی آن هنوز هم در کارهای دستی قبایل ناناگی ساکن سبیری شرقی دیده میشود.

یکی از نقشه های استلبره سنگ نگاری کوه دشت که الهام بخش بسیاری از آثار برنزی لرستان بوده. دومتنی بالای تصویر بصورت دو شاخ بز کوهی در آمده و در پایین آن تنه بز کوهی بصورت حلقه ای نشان داده شده و دو شیر خیالی در حال حمل دو سر شاخ او را در دهان گرفته اند.

بطور کلی سنگ نگاریهائی که از انسانهای عهد حجر در نواحی میان فرانسه تا شرق سبیری کشف گردید معرف ذوق و هنر عمیقیت که در انسانهای هزاران سال قبل وجود داشته و بعضی از سبکهای این هنرهای بدوی تا امروز نیز باقی مانده.

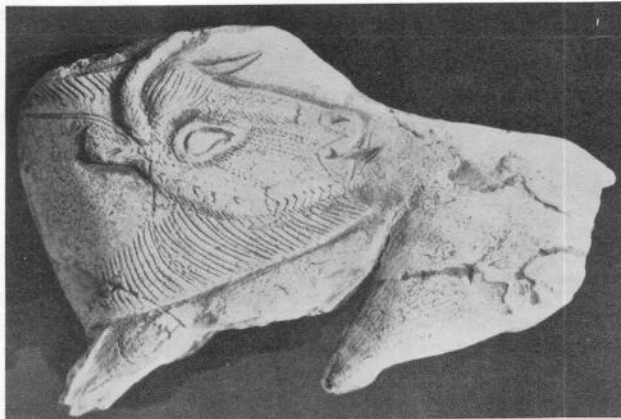
این هنر ابتدائی در هزاره دوم قبل از میلاد در نواحی کوهستانی غرب ایران تکامل

نقش یک گوزن مکشوفه در کوه دشت

هانری پروی و منشی او هنگام بررسی آثار نقاشی پیش از تاریخ

نقش گاو وحشی که پهلوی خود را میبلسد و با مهارت کامل بر روی تکه استخوانی باندازه یک کف دست ترسیم شده و در غارهای عهد حجر قرانه کشف گردیده است .

گسترده شده بود بصورت هنر برنز لرستان تکمیل و شکوفان گردید و نمونه های عالی و شگفت انگیزی را اذ ذوق و هنر دیرین انسان جلوه گرا ساخت .

چنان مهارت و تکامل خاص خود بر روی اشیاء برنزی لرستان ظاهر گردید . بدین ترتیب بی بینم که هنر فطری انسان های پیش از تاریخ که در سرزمین های وسیعی

یافت و بصورت اشیاء برنزی بسیار ظریف که با مهارت شگفت انگیزی ساخته شده و بنام برنز لرستان معروفیت جهانی دارد ظاهر گردید .

اکتشافاتی که باستان شناسان ایران در تابستان گذشته در کوه های سرسرخ واقع در ۳۰ کیلومتری شمال کوه دشت محل یکی از تلمبه خانه های خطوط لوله نفت انجام دادند منجر به کشف سنگ نگاریهای جالبی گردید که به شناسائی مبداء هنر برنز لرستان کمک نمود .

این نقش های سنگ نگاری که برای اولین بار در ایران کشف شده و شبیه نقوش غارهای اسپانیا میباشد برنگ قرمز و سیاه بر سنگهای کوه و درون غارهای دیرین ترسیم گردیده و مشابیه با نقشهای اشیاء برنزی لرستان دارا میباشد .

پرفسور مک بورنی استاد باستان شناسی دانشگاه کمبریج که متخصص آثار عهد حجر میباشد پس از بررسی اکتشافات کوه دشت گفته است: نقوش دوره پیش از تاریخ شامل نقش انسان و حیوان استلزه شده که در این ناحیه یافت گردیده مربوط به دوره حجر جدید یعنی حدود ۴۵۰۰ سال قبل از میلاد است. اهمیت نقوش مزبور از این جهت میباشد که اولین تجلیات ذوق و هنری مردمان غار نشین منطقه کوه دشت لرستان میباشد و بعدها هنر همین مردم بتدریج تکامل یافته و در هزاره اول قبل از میلاد تجلی این هنر دیرین با

منظره ای از تلمبه خانه کوه دشت

یکی از آثار هنر برنز لرستان

شهردستانی ترویا

پس از خواندن این قصه پسر بیجه باحرارت گفت وقتیکه بزرگ بشوم بایستی این شهر را پیداکنم .

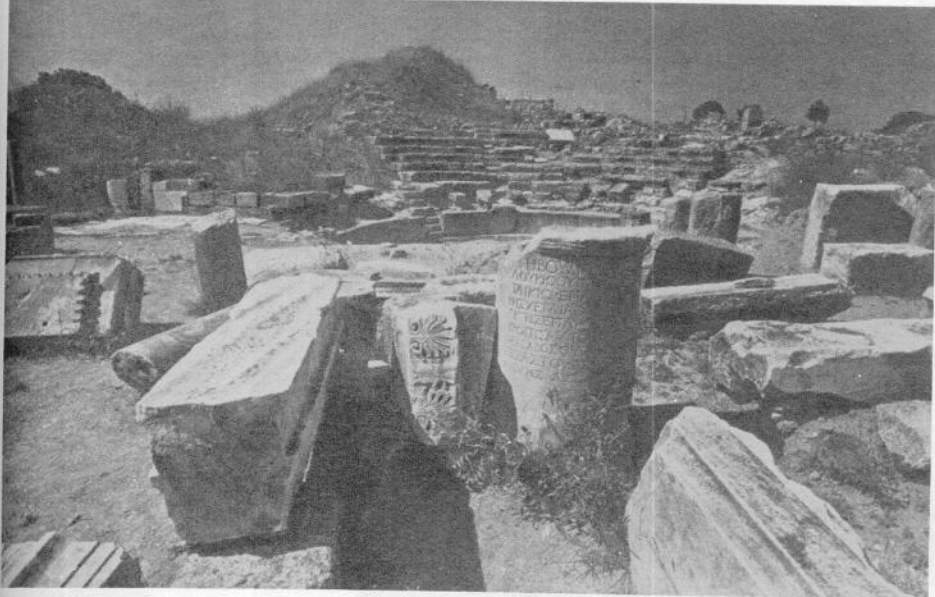
۴۳ سال بعد در ۱۸۷۳ خبر گزاریها اطلاع دادند که شهر قدیمی ترویا کشف شد شهر در زیر تپه های هیسارلیک در ساحل آسیای صغیر واقع بود و توسط مردی تروتمند موسوم به اشلمیان از زیر خاک بیرون آورده شد .

آری هاینریش اشلمیان بقول خود وفادار مانده بود . در ابتدای جوانی از زندگی خود و کار خود که مستخدمی يك دكان بود رضایت نداشت خیال سفر به امریکای جنوبی پسرش زد . ولی کشتی بین راه غرق گشت و او که نزدیک به غرق شدن بود توسط يك کشتی هلندی نجات یافت و به آمستردام آمد و در آنجا مشغول کار شد . در ضمن چون خیال تجارت با ممالک مختلف را داشت تاثر وتمند شوده زبانهای خارجی را میاموخت . انگلیسی ، فرانسه ، هلندی ، اسپانیولی و ایتالیائی را نزد خود فرا گرفت و بعد بروسی پرداخت

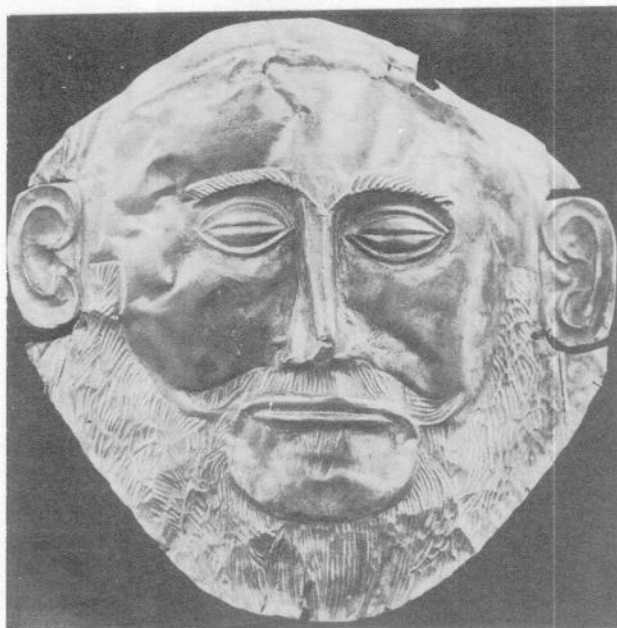
شهر ترویا که فتح آن بوسیله یونانیان موضوع اصلی داستانهای همر اولین شاعر معروف حماسه سرای دنیا میباشد سالیان درازی توجه باستان شناسان را بخود جلب کرده بود اما هیچگونه نشانه ای از آن نمی یافتند معلوم نبود این شهر برشکوه که سالها تا زمان همر یعنی در قرن نهم قبل از میلاد هنوز وجود داشته است در کجا میباشد و در زیر کدام قل خاک پنهان گردیده تا اینکه در سال ۱۸۷۳ يك تاجر ماجراجو موفق به کشف آن شد و اینست داستان این شخص و کشف معروف ترین شهردستانی جهان .

هاینریش اشلمیان فرزند کشتی فقیری بود و همیشه خواب ثروت میدید مخصوصاً از روزیکه آن کتاب قصه را بدست آورد . هشت ساله بود که پدرش به او يك کتاب

قصه مصور داد و در آن شرح جنگ یونانیان در ترویا بخاطر بر گرداندن هلن زیبا بود و تصویر پهلوانانی چون آشیل و یکتور واسپ جویی در بیرون دیوارهای شهر بچشم میخورد

خرابه های شهردستانی ترویا

ماسك طلائی چهرهٔ آمونون فاتح ترویا كه در یونان كشف شده .

دروازه شهر موكنه با پيخت ۱۳۲، منون

است و این گردنبد «هلی» تروا، او این گردن بند افسانه‌ای را به گردن عیال خود می‌آویزد و از آن عکس می‌گیرد . ولی باستان‌شناسان بعداً ثابت کردند که آن گنجینه متعلق به پریاموس نبوده بلکه گنجینه سلطانی بوده که هزار سال بعد از او آمده و محلی که اشلیمان دست یافت «ترویا» نبود ، بلکه ترویا در قشردیگری از حصارهای او واقع بود . خوب اینها برای اشلیمان مهم نیست ، بالاخره با جدیت و پشتکار اشلیمان بود که «ترویا» كشف شد . اشلیمان بعداً بدنبال كشف موكنه پایتخت آگاممنون سلطان باستانی یونان كه به ترویا حمله كرد رفت و در شبه جزیره پلویونف در یونان رفت تا قلعه آگاممنون را بدست آورد در آنجا يك آرامگاه با استخوان‌های مدفون شده طلا و جواهرات بدست آورد . اشلیمان به آرزوی خود رسیده بود و هم ثروت بدست آورده بود و هم «ترویا» را

به «ترویا» نرسیده بود، تا بالاخره در گودالی كه مشغول حفر آن بود به مقداری ظروف طلا، گردنبد دستبند و گوشواره ، چاقو و نیزه كه معلوم بود گنجینه شاهانه است برخورد كرد . این گنجینه «پریاموس»

هاینریش اشلیمان

ويك زن روسی هم گرفت كه بعدها او را طلاق داد .

در سال ۱۸۶۳ كه او مردی موفق شده و ثروتی هنگفت بدست آورده بود دست از تجارت كشید و تصمیم به پیدا كردن شهر ترویا و وبای چندین ساله خود گرفت . داستانهای هومر را بار ها میخواند و جاهایی را كه او شرح داده بود بخاطر میسپرد و در محل آنها به جستجو میپرداخت ، تا بالاخره به تپه‌های هیسارلیك رسید .

بازنی یونانی ازدواج كرد و بزبان یونان نزدیکتر گردید . در آوریل ۱۸۷۰ شروع به حفريات كرد ، او اطلاعات باستانشناسی نداشت و در حفريات خود دقت لازم را مراعات نمیكرد . اوفقط يك هدف داشت و آن «ترویا» بود .

نه طبقه مختلف را در آن محل حفر نمود به شهر های مختلف كه رویهم ساخته شده بودند برخورد كرد، كوزه ها و اسلحه ها ، زیور آلات و آثار دیگر بدست آورد ولی هنوز

این مجسمه رومی است و به تقلید از مجسمه‌های یونانی ساخته شده و بارتفاع ۱/۳۳ متر است .

از ده سال قبل عده‌ای محصل و ملوان زیر نظر دنیس فونکرل هر روز تعطیل هفته به اعماق آبهای ساحلی می‌روند و گنجینه‌هایی بدست می‌آورند ، منجمه این مجسمه برنزی .

درفرانسه اشیاء کشف شده باستانی متعلق به دولت میباشد و یابندگان میتوانند يك سوم بهای اشیاء را مطالبه کنند ولی این گروه که افتخاری و تفریحی کار میکند تاکنون چنین کاری نکرده است .

مجسمه برنزی که بدست آمده معلوم نیست متعلق به کجا بوده و چگونه به آبهای مدیترانه افتاده شاید متعلق به يك معبد رومی بوده و توسط يك نفر عیسوی متعصب به داخل آب پرتاب گردیده ، مجسمه فعلا در موزه لوور نگهداری میشود و يك نفر آمریکایی يك میلیون دلار قرض برای خرید آن پیشنهاد داده است که موزه آنرا رد نموده .

جویندگان آثار باستانی در دریا

اخیراً در آبهای سواحل جنوبی فرانسه مجسمه برنزی مرد جوانی بدست آمده که متعلق به ۲ قرن قبل از میلاد میباشد

و هزینه نگهداری این حیوان کم است ، با شش ماهگی و باقیماند سبزی و میوه خانه و يك سطل آب و قدری نمک برای لیسیدن قناعت میکند .

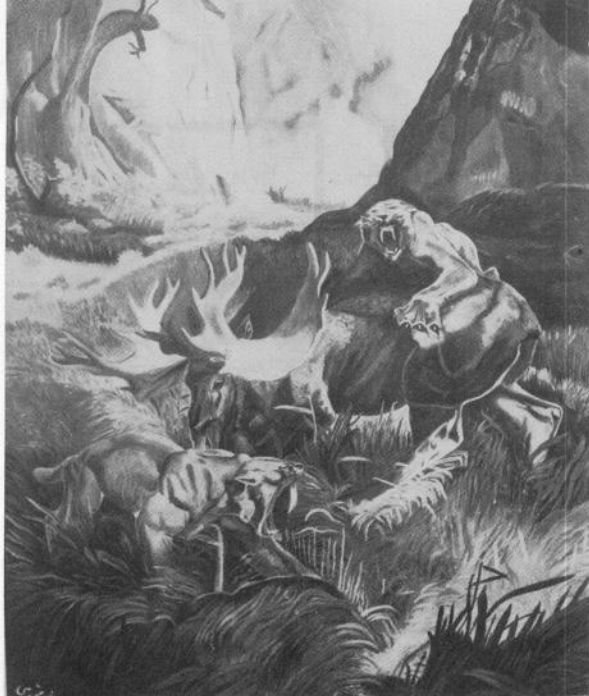
بطوریکه پرورش دهنده الاغهای کوچک اظهار میدارد این حیوان بخوبی با انسان انس میگیرد و اگر از اول خوب تربیت کند دوست و همبازی خوبی برای بچه ها میگردد .

پرورش الاغ کوچولو

آقای کلاتوس اشتر و میف از اهالی آلمان مزرعهای برای پرورش نوع مخصوص الاغ های کوچولو درست کرده و تاکنون بیش از چهار هزار راس الاغ کوچک به مردم فروخته است. قیمت هر راس الاغ کوچک تقریباً هشت هزار ریال میباشد و ارتفاع قد آن بیش از نود سانتیمتر نیست

هنرمندان خانواده نفت

آقای غلامحسین محمدی در سال ۱۳۲۴ در کرمانشاه متولد شده، تحصیلات ابتدائی و متوسطه را در آنجا با تمام رسانیده و در سال ۱۳۴۵ پس از انجام خدمت مقدس سربازی و سپاه دانش در وزارت دادگستری مشغول بکار شدند و در سال ۱۳۴۷ بخدمة شرکت ملی نفت ایران درآمدند و اکنون در پالایشگاه تهران مشغول کارآموزی جهت آمادگی برای کار در پالایشگاه شیراز میباشد. آقای محمدی مدت یازده سال است که در ساعات فراغت بنقاشی اشتغال دارند ایشان به سبک ناتودالیسم کار میکنند و لی از یکسال اخیر سبک رئالیسم گرائیده اند، زیرا بعبقیده ایشان رئالیسم در واقع ناتودالیستی است با تفکر و استدلال انسانی، که میتواند در حقیقت با تغییرات و تحولات طبیعت بسود خود مبارزه نماید.

ایشان در نقاشی خود سعی میکنند شیوه ها را به نسبت واقعیت آنها بوجود آورند و سوژه های خشن و با کیفیات ظریف را در آثار نقاشی حفظ نموده بطرز گویائی نشان دهند. در اینجا عکس دو تابلوی رنگ و روغنی از ایشان که یکی بنام (جدال در طبیعت) و دیگری (کولی تارزن) نامگذاری شده برای آشنائی خوانندگان گرامی با سبک کار ایشان چاپ میگردد. آقای محمدی هنوز مجرد هستند و برای ساعات فراغت خود آرزویی جز دنبال کردن کارهای هنری و ادامه تحصیلات ندارند.

جای پا

ابری برآمد از پس آفاق
چتری کشید بر سر عالم
ازابر ریخت روی زمین برف
ازبرف ریخت دردل من غم
بر سر کشید پوشش سیمین
صحراودشت و کلبه من، هم
در سینه میکشید دمی سرد
صحرا ز نای دره دمداد
همزد بچهره، سیلی، توفان
با پنجه های یخزده محکم
درباد کرده کوه کمر راست
ازبرف شاخه کرده کمر خم
از باد گشوده گوش فلک کر
از بهی کشیده ضجه مسام
برخاست ازکنار من و گفت
هنگام رفتن آمده کم کم
گفتم: مرو ز راه ترحم
برفست و راه خویش گئی کم
از کلبه آن فرشته برون رفت
اشکم فرو چکید بر خسار
ازدشت و دره رفت و نهان شد
چون آفتاب در پس کهسار
باشد نشان رفتن جهانم
بر برفهای دشت پدیدار
بر مخمل سپید تو گوئی
با پا فشانده لؤلؤ شهباز
زین ره ای آفتاب پیوشان
آن چشمهای شور شرار
ای آسمان ز ریختن برف
بر روی راه، دست نگهدار
ای باد هرزه گرد دراینراه
اورفته رفته است، پای تو مگذار
این یادگار اوست که باید
ماند بدیده، تا که بیاید
جعفر - ناظم رعایا (مسجد سلیمان)

پیمانه غدیر

ساقی بمشق دوست، بده سافری شراب
شد فصل وصل یار و فتادست التهاب
جانانه را ز حکمت جسام جهان نما
با آن جمال و حال برون آورد از حجاب
ساقی بده شراب اخوت که مرغ دل
بسر آتش محبت محبوب شد کباب
تاخیر گر کنی ز عطش می شوم هلاک
ماهی کجا دوام کند بی وجود آب
دل در میان سینه بر آتش سپند وار
رقصنده ذره ای است در انوار آفتاب
امروز روز عید غدیر است و کاینات
مستند و رفته اند کناری زخم بیخواب
در ساحل غدیر، رسالت کمال یافت
گردید جانشین پیمبر ایو تراب
بر منبری ز چند جهاز شتر رسول (س)
بر امثال امر خدا کرد انتصاب
ذرات کاینات در این روز پر شکوه
بر مرتضی درود فرستند بی حساب
از همراهان و همسفران رسول حق
بیعت پیوتراب نمودند با شتاب
دل بسته ام بمشق علی (ع) پیر کاینات
بیرون نمی نهم قدمی زین ره سوای
«آتشکده» در آینه جام دیده است
تصویر روی دوست، بده سافری شراب
ابوالحسن هادیان (آتشکده)

صحرای جنون

ای که گوئی کس بفکر مردم آزادانه نیست
راه دلجوئی چنان هم پیش پا افتاده نیست
سوزش دل میرساند آدمی را تا فلک
وای بر آن دل که بهر سو ختن آماده نیست
عالمی دارد دل از کف دادن و رسوا شدن
حیف کاندر جمع مایکتن دل از کف داده نیست
بند غم بتوان گشود از پهای اما بی گمان
ره سپردن بی کمند عشق چندان ساده نیست
تهمت میخوارگی بر مامبند ای باوه گری
اینکه مینوشیم ما خون دل است و باده نیست
ما خدا را دوست میداریم و میگوئیم فاش
حق شناسی باغیا و مسجد و سجاده نیست
صد هزاران قصه از دیوانگی خواندم ولیک
کس چو شاطر سر بصرای جنون بنهاده نیست
محمد کانی شاطر - تاسیسات ری

از: کمال زین الدین

آب حیات ...!

چیست آب بقا، طلای سیاه
که همه پایه ها از آن بر پاست
چرخها سر بسر بدو گردد
منبع ثروتش بخوان، که بهجاست
کشور ما بدو غنی باشد
احتیاج است در دو او چو دواست
گشته پنهان چنین زیر زمین
عقل حیران ز صنع بار خداست
اوست خضری که سوی آب بقا
مردمان را همراه راهنماست
ملت از اوست زنده جاوید
راستی بهر ملک آب بقاست
گر بخوانیش آب آتشزای
بحقیقت عبارتی زیباست
جان هر کشوری بدو تازه ست
بر تن اقتصاد روح افزاست
بی نظیر است در گراقتدیری
مخزن ثروت است و بیهمتاست
دوست را بهترین پناه بچنگ
خشم دارو زکین بلاست بلاست
با دل و جان همه خریدار ش
آخرین عزت و مقام کراست؟
عقدی گری بکار ملک افتد
باسرا نکشت خویش عقده گشاست
مایه بی نیازی است و غنا
هر چه خوانی و را، رواست، رواست
شرکت نفت شرکته ملیست
عایداتش نصیب ما و شعاست
نظری سوی این مؤسسه کن
تا بدانی که حق بجانب ماست
ملک ایران بدو همی نازد
که مر او را بفرق فر هماست
دارد این مملکت به نفت اقبال
رهبرش چون شهنشه داناست

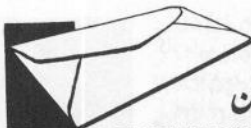

داستان واقعی

آقای هوشنگ صابری از اسفهان يك داستان واقعی جا برد که هنگام مسافرت و توقف اجباری در یکی از قهوه‌خانه‌های پین راه از يك را ننده شنیده‌اند چنین نقل نموده‌اند :

دراواکل جوانی مثل امروز زیاد خبری از وساطت نقلیه نبود بدین جهت وانتي خريده و دريكي از دهات کرمان اهالی ده را بشهر می‌آورد و بدینوسیله امراد معاش می‌کردم ناگفته نماند که روزهای جمعه را به استراحت می‌پرداختم ، درست بخاطر دارم دريكي از روزهای جمعه ساعت سه بعد ازظهر درخانه مرا زدند پس از کثودن درب عدهای را جلویم مشاهده کردم که بدون هیچ معطلی یکصدا گفتند: پیش نماز ده فوت نموده و وصیت کرده که او را در کرمان دفن کنند. منم در مقابل حرفهایشان چیزی نگفتم لباسهایم را پوشیدم و عازم منزل پیش نماز شدم. در آنجا قرار بر این شده که آقا را به شهر برده تحویل مسجد دهم . در آن زمان شهر کرمان درحدود شش الی هفت بعد از ظهر در خیابانها مثل اینکه حکومت نظامی باشد غو در آن نمی‌پردیدی، بپور حال پیش نماز را درون تابوتی جای داده و در داخل و انت گذاشتند ، سپس عازم شهر شدم و برقرار خود را میبایستی به ده میرساندم که فردا اقوام میت راه به کرمان ببرم، ولی چون ماشین احتیاج به وساطت فنی داشت پیش خود فکر نمودم که باید شب را در کرمان بسر برم، در همین خیالات بودم که حدود ساعت شش بود به قهوه‌خانه‌ای رسیدم که تقریباً نزدیک به شهر بود ، شام را صرف عازم حرکت شدم در بین راه متوجه شدم که کسی بامش به شیشه عقب اطاق وانت میزند نگاهی به پشت سر خود انداختم ناگاه میخواست چشمهایم از حدقه در بیاید چون مرده را دیدم پیش خود گفتم پیش نماز حتماً زنده شده. از ترس تا جایی که قدرت داشتم بایم را روی پدال گاز فشار دادم تا هر چه زودتر به شهر برسم ، همین قدر که بدروازه رسیدم بیهوش شدم ، موقعیکه چشم گشودم عدهای اطرافم را احاطه کرده بودند، همه بهت زده بهم نگاه میکردند تا اینکه جبریان قضیه روشن شد که :

موقعیکه بین راه توقف نموده بودم شخصی قصد شهر داشته و منتظر اتوبیلی بود ژاندارمی در آن قهوه خانه به اومیکوید برو عقب وانت بنشین من به راننده اطلاع میدهم ولی دست بر قضا از یاد میبرد که بمن بگوید چند دقیقه‌ای که وانت به حرکت در می‌آید آن شخص مرده‌ای را در برابرش مشاهده میکند و به وحشت می‌افتد ، و من غافل از اینکه آن مشت ها از من کمک میخواست است .

نامه‌ای خوانندگان

آقای پرویز شیرسوار یکی از کارکنان اردوی محمود آباد نوشته‌اند: «آیا بامن میتوان سرگذشت زندگی خود را برای نامه صنعت نفت ایران بنویسم و در آن درج میشود . البته اگر تکتک جالب و آموزنده‌ای در این سرگذشت باشد در مجله چاپ خواهد شد .

آقای عباس اردکانی مقدم کارگر بخش مشهد در نامه خود نوشته‌اند که اخیراً موفق باخذ دیپلم در رشته طبیعی گردیده‌اند و در باره مجله نوشته‌اند و همه ما هم مرتباً بدست ماکارگران میرسد و از مطالب آموزنده آن استفاده میکنیم . ضمناً برای ارتقاء خود راهنمایی

خواسته‌اند که البته در این مورد باید با مسئولین مربوطه مذاکره کنند .

آقای ابراهیم باقرزاد از تبریز نوشته‌اند که فرزندشان محمد رضا در کلاس ششم دبیرستان رتبه اول شده . لطفاً عکس او گواهی لازم را از طریق شعبه بخش در تبریز برای مجله بفرستید تا پس از وصول در مجله چاپ شود .

آقای بهمن آقا بائی فرزند یکی از کارکنان باز نسته نوشته‌اند: «برای من سرگرمی جالب تر از خواندن این نشریه نیست اکنون که من در کلاس چهارم طبیعی مشغول ادامه تحصیل هستم اگر تمام معلومات مراغب از معلومات درسی بسنجند بی شک دانسته‌هایی را که از این

مجله فرا گرفته‌ام بر دیگر معلومات فزونی خواهد یافت .

نکته دیگری که میخواستم خدمتان عرض کنم این است که پدرم طی ۲۴ سال و ۱۰ ماه خدمت که در صنعت نفت داشته خاطره‌های جالبی از کارش برایم تعریف کرده که من آنرا بصورت يك داستان کوتاه در ۶ صفحه (صفحه دفتر معمولی) نوشته‌ام خیلی دلم می‌خواهد که دیگر دوستان و آشنایان من آنرا بخوانند حال اگر میسر است در مجله چاپ شود برایتان بفرستم .
اگر بفرستید و جواب و سودمند باشد در مجله چاپ خواهند شد

کشتی‌های حامل گاز مایع

این کشتی‌ها قادرند ده‌ها هزار مترمکعب گاز مایع را در هر سفر دریائی از اقیانوس‌ها و دریاها عبور داده و بمقصد برسانند.

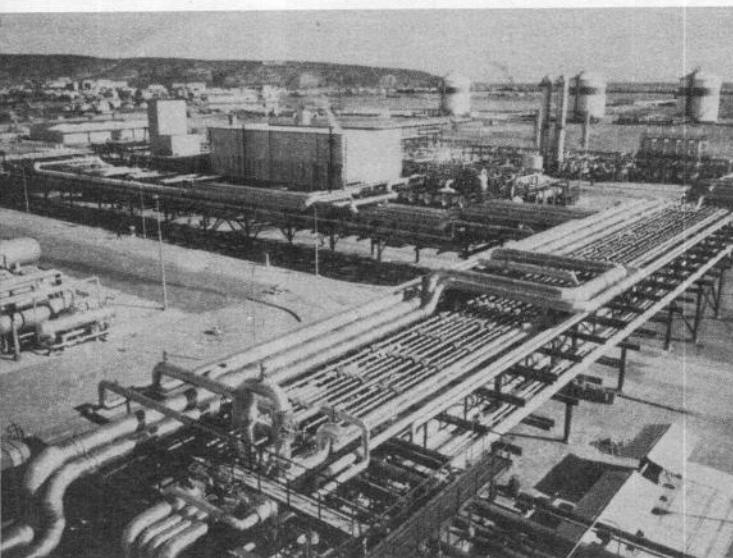
میدانیم گاز متان را که از ترکیبات اصلی گاز طبیعی است میتوان تبدیل بگاز مایع نمود یعنی این گاز را در زیر فشار و برودت ۱۶۰ درجه سانتیگراد زیر صفر قرار میدهند!

و به این طریق هر ششصد مترمکعب گاز طبیعی به یک مترمکعب گاز مایع تبدیل میشود. در اثر احتیاجات روز افزون کشورهای صنعتی برای بدست آوردن نیروهای لازم در

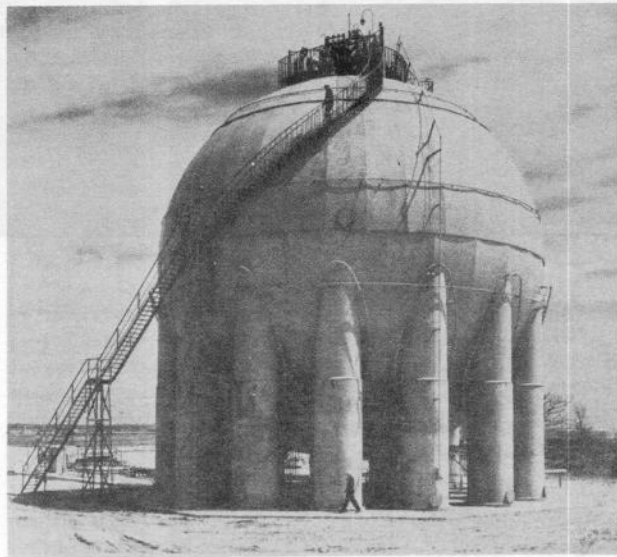
سالیان دراز توسعه و مصرف گاز طبیعی در جهان مواجه با اشکال حمل و نقل بود زیرا اغلب مراکز و منابع تولید گاز از محل مصرف هزاران کیلومتر فاصله داشت ولیکن امروز این اشکال با ایجاد خطوط لوله گاز و نیز حمل و نقل گاز مایع بوسیله کشتی‌های مخصوص برطرف گردیده است.

کشتی متان پرنیس یکی از اولین کشتی‌های حامل گاز مایع

اولین کارخانه بزرگ گاز مایع که در ۱۹۶۴ در آذربایجان ساخته شد.

مخزن گروی شکل گاز مایع بطریق ۴ هزار تن گاز مایع راحت برودت زیاد نگهداری میکند این مخزن دارای دوجداره و جدار داخلی آن از آلومینیوم است مخازن ده هزار تنی نیز برای نگهداری گاز مایع در دست تهیه است.

صنایع و افزایش وسایل حمل و نقل سریع گاز طبیعی روش مقرون بصرفه‌ای علاوه بر خطوط لوله گاز برای بهره‌برداری از منابع گاز طبیعی بوجود آمده که شامل مراحل ذیل است:

- ۱- حمل گاز طبیعی از منبع و منطقه تولید به ساحل دریا.
 - ۲- تأسیس یک کارخانه تبدیل گاز طبیعی به گاز مایع و ایجاد مخزن‌های گاز مایع در بندر مبدأ.
 - ۳- داشتن یک یا چند کشتی مخصوص حمل گاز مایع.
 - ۴- ایجاد تأسیسات تبدیل گاز مایع به گاز معمولی در بندر مقصد.
 - ۵- ساختن چندین انبار کافی و لوله لازم برای حمل گاز از بندر مقصد به محل مصرف.
- در میان عملیات مذکور ساختن کشتی حامل گاز و تهیه مخازن لازم برای ذخیره سازی گاز مایع مهمترین مسائل فنی را تشکیل میدهد و متضمن هزینه زیاد نیز میباشد.

طرز تبدیل گاز طبیعی به گاز مایع:

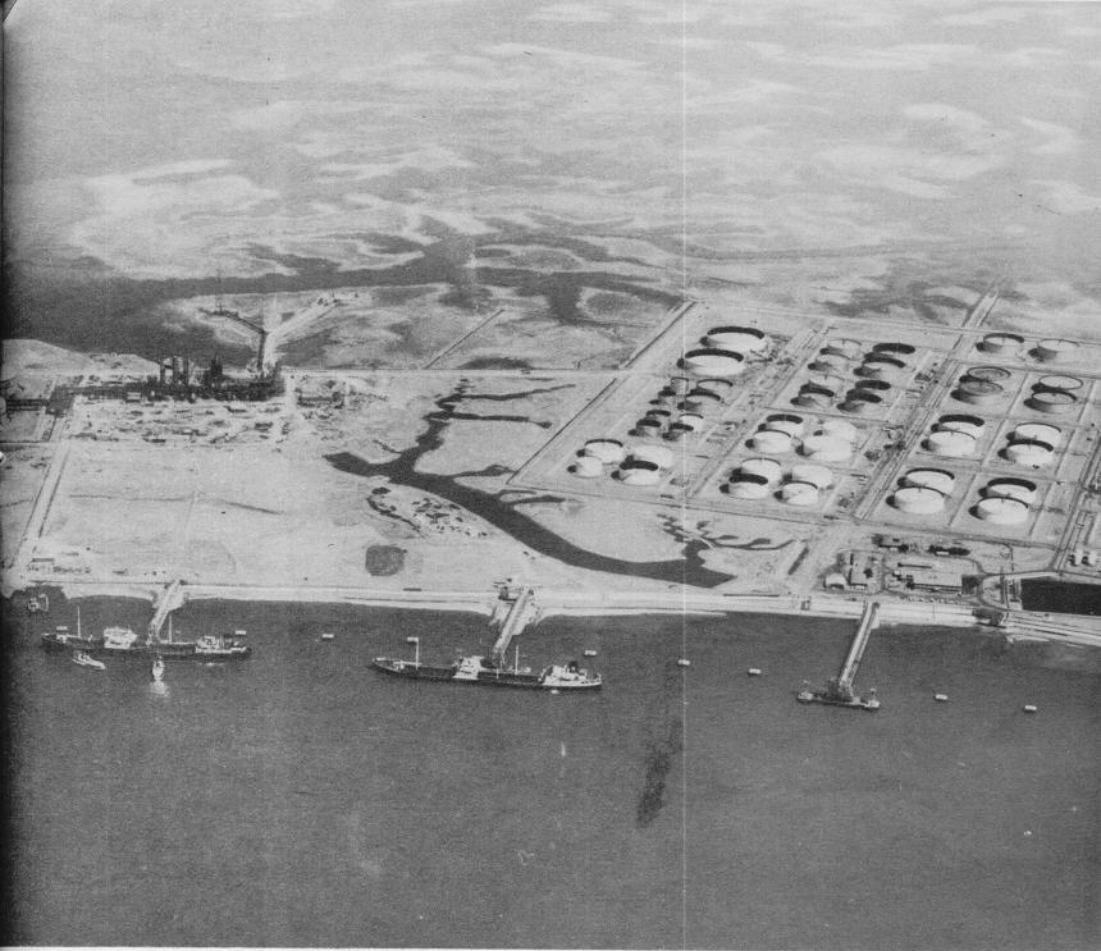
آزمایشها و روش‌های تبدیل گاز طبیعی به گاز مایع ابتدا در سال ۱۹۲۷ میلادی در ایالات متحده آمریکا انجام گرفت و در سال ۱۹۶۴ نخستین کارخانه تولید گاز مایع با ظرفیت بسیار زیاد در «آرژو» واقع در الجزایر ساخته شد.

تبدیل گاز تحت فشار آتمسفر اصولاً با استفاده از دو طریق ذیل حاصل میشود:

طریقه اول اینست که نخست گاز را فشرده کرده و سپس آن را در هوا پراکنده مینمایند و طریقه دوم تبدیل گاز بطریق آبشاری میباشد و روش تبدیل گاز طبیعی به مایع با فشار زیاد و هوا ساختن گاز باین قسم عمل میشود پس از فشار زیاد گاز را در دستگاه سرد کننده‌ای پراکنده و هوا ساخته تبدیل به گاز مایع میکنند.

در روش دوم که بنام روش آبشاری نامیده میشود با کمک تأسیسات بزرگ و تغییر شکل دادن گاز طبیعی به گاز مایع و سرد شده تهیه میشود. طرز کار این روش چنین است:

سه دستگاه سرد کننده درجه حرارت را بتدریج کاهش میدهند و جریان گاز مایع در

درست چپ عکس پالایشگاه گاز طبیعی بندرماهشهر که بزرگترین پالایشگاه نوع خود در دنیا محسوب میشود

سالهای ۱۹۶۴ و ۱۹۶۵ میلادی مشغول حمل گاز مایع میباشد و نیز یک شرکت کشتی سازی فرانسوی کشتی گاز کش و پمپا گور، را ساخته که اولین کشتی حامل گاز مایع با انبارهای خمره مانند بود .

کشتی های حامل گازهای مایع شده در ۱۶۰ درجه سانتی گراد زیر صفر بر دو نوعند یکی دارای مخزنهای یکپارچه و دیگری دارای مخزن نهائی که به قسمت های مجزا تقسیم شده است .

مخزن کشتی های نوع اول دارای جداری

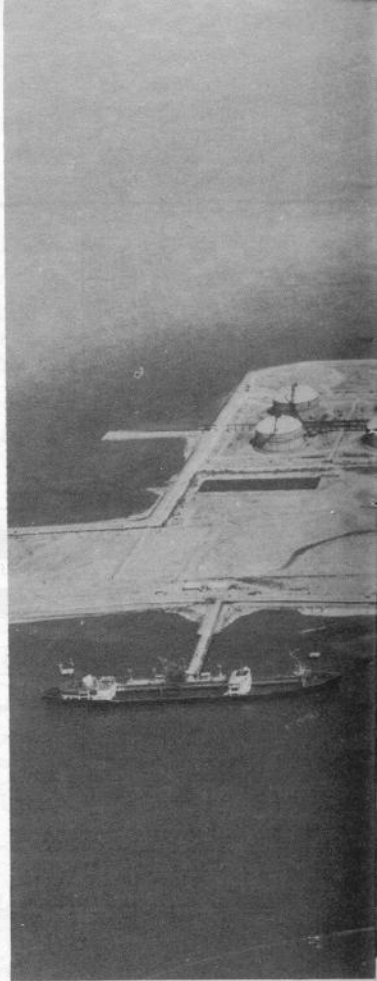
پیما بنام « متان پیونیر » بر سیل آزمایش ساخته شد و یک شرکت مشترک انگلیسی و آمریکائی به ساختن این کشتی حامل گاز مایع پرداختند و این کشتی از سال ۱۹۵۹ به بعد چندین مرتبه سفرهای طولانی خود را روی اقیانوس اطلس بین انگلیس و آمریکا

انجام داد بعد فرانسویها کشتی دیگری بنام « بووه » برای حمل گاز مایع ساختند که در سال ۱۹۶۲ با آب انداخته شده و سپس کشتی بزرگ دیگری بنام « متان پروگرس » ساخته شد که با کشتی فرانسوی « بنام ژولورن » از

هر قسمت به مایع شدن قسمت دیگر کمک میکنند تا گازهای طبیعی به گازهای پروپان اتان و متان مایع تبدیل شوند. این گازهای تبدیل شده بشرح مذکور بوسیله مجرای مختلف و علیهمده بداخل انبارهای مجزائی هدایت شده و در آنها جا داده میشود .

کشتی های حامل گاز مایع

گاز طبیعی مایع شده در انبارهای مخصوص نگاهداری میشود و بعد به کشتی های حامل گاز منتقل میگردد . اولین کشتی اقیانوس

و ایجاد کشتی های حامل گاز مایع از نوع دوم با سه برابر گنجایش امکان پذیر است مطالعاتی نیز بعمل می آید تا کشتیهای بزرگتر با گنجایش ۱۲۰۰۰ متر مکعب بسازند. یک کشتی غول پیکر بطرفیت ۷۱۵۰۰ متر مکعب گاز مایع بنام «پولار آلاسکا» هم اکنون ساخته شده و در ماه اکتبر ۱۹۶۹ بآب انداخته شد و اولین مسافرت موفقیت آمیز خود را از آلاسکا به ژاپن انجام داد. ساختمان کشتی دیگری از همین نوع نیز اخیراً تکمیل گردیده است.

بندرهای تخلیه گاز مایع

گاز مایع پس از رسیدن به بندر مقصد دو باره تبدیل به گاز معمولی میشود. انبار کردن گاز طبیعی مایع شده در بندر مبداء یا بندر مقصد در مخزنهای روی زمین یا زیر زمین تحت برودت زیاد انجام میگردد.

مخازن روی زمین از فلز مخصوصی ساخته شده و دارای دو جدار میباشند و معمولاً این انبارها را در داخل محفظه ای کار میگذارند تا در مواقع نشت گاز از بیرون حوادث جلوگیری بعمل آید. همچنین میتوان این گونه مخازن را از بتن مسلح ساخت. انبارهای

روی زمینی گاز که در بندر بارسلن فرانسه ایجاد شده هر یک به ظرفیت ۴۰۰۰۰ متر مکعب است. اما انبارهای زیر زمینی گاز عبارت از زیر زمینهاست که دارای حفره های متعدد میباشد و جدارهای آنرا قبل از ورود گاز بقدر کافی سرد میسازند و سقف آن طوری عایق بندی شده تا مانع فرار گاز گردد. تبدیل کردن مجدد گاز مایع به بخار یک عمل نسبتاً آسان است. کافیت گاز مایع بتجوی حرارت به بیند تبدیل یک گاز معمولی شود. مثلاً در بندر هاور فرانسه برای این منظور گاز مایع را از لوله هایی که در زیر جریان آب دریا در ۸ درجه سانتی گراد حرارت قرار دارد عبور میدهند و گاز معمولی بدست می آید.

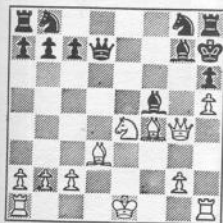
انتظار میرود که از سال ۱۹۷۰ بر تعداد کشتی های حامل گاز مایع افزوده شود و تا سال ۱۹۷۵ میلادی بیست کشتی گاز بر کظرفیت آنها جمعاً بیش از یک میلیون متر مکعب خواهد بود ساخته شود و سالانه حدود ۳ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی مایع بوسیله این کشتی ها از بنادر مبداء به بنادر مقصد حمل گردد.

کشتی های حامل گاز مایع موجود و در دست ساختمان

نام	کشوری که بآن تعلق دارد	ظرفیت بر حسب متر مکعب	مبداء و مقصد حمل و نقل	سال بآب افغان
متان پرنیس	انگلستان	۲۷۰۰۰	الجزایر - انگلستان	۱۹۶۴
متان پروکرس	انگلستان	۲۷۰۰۰	الجزایر - انگلستان	۱۹۶۴
ژول ورن	فرانسه	۲۵۵۰۰	الجزایر - فرانسه	۱۹۶۵
اسوبرقه	امریکا	۴۰۰۰۰	لیبی - ایتالیا	۱۹۶۹
لی تی	امریکا	۴۰۰۰۰	لیبی - اسپانیا	۱۹۶۹
پولار آلاسکا	امریکا	۷۱۵۰۰	الاسکا - ژاپن	۱۹۶۹
ارکتیک توکیو	امریکا	۷۱۵۰۰	الاسکا - ژاپن	۱۹۶۹
اسولیکوریا	امریکا	۴۰۰۰۰	لیبی - ایتالیا	۱۹۷۰
—	امریکا	۴۰۰۰۰	لیبی - ایتالیا	۱۹۷۰
دکارت	فرانسه	۵۰۰۰۰	الجزایر - امریکا	۱۹۷۱
—	الجزیره	۴۰۰۰۰	الجزایر - فرانسه	۱۹۷۱
—	فرانسه	۴۰۰۰۰	الجزایر - فرانسه	۱۹۷۳
—	انگلستان	۷۵۰۰۰	بریتو - ژاپن	۱۹۷۳
—	انگلستان	۷۵۰۰۰	بریتو - ژاپن	۱۹۷۴
—	انگلستان	۷۵۰۰۰	بریتو - ژاپن	۱۹۷۵

ضخیم است که در مقابل سرما و برودت زیاد مقاومت میکنند. این مخزن ها به شکل استوانه ای و از ترکیب فلز آلومینیوم و فولاد ۹۰ درصد نیکل ساخته شده و در کشتی های نوع دوم مخازن گاز در میان دستگاه برودت دهنده کار گذاشته شده است. جدارهای نازک ضخامت یک میلیمتر از فولاد ضد زنگ قسمت های مختلف مخزن را از یکدیگر جدا میسازد و بدین ترتیب ایمنی بیشتری ایجاد مینماید.

کشتی های حامل گاز مایع از نوع اول با گنجایش ۲۶۰۰۰ متر مکعب ساخته میشود

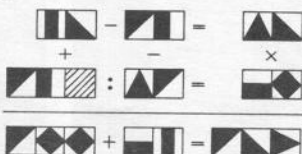
مسئله شطرنج
سفيد بازی را شروع
و در سه حرکت مات
میکند .

جواب در صفحه ۴۴

جدول

اعداد و

تصاویر

در این مسئله بجای اعداد از تصاویر استفاده شده است و هر مربع نماینده يك عدد است. مربع هائی كه شبیه يكديگرند اعداد آنها باهم مساوی اند حال چه عددی را بایستی بجای هر مربع قرارداد تا مسائل ششگانه حل گردد ؟

حل جدول اعداد در شماره بعد

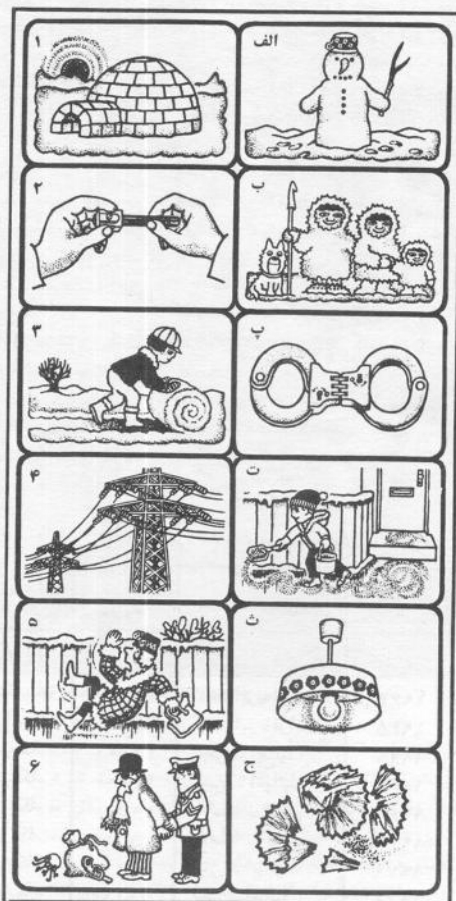
حل جدول اعداد شماره گذشته

$$\begin{array}{rcl} ۷۰۵ & + & ۱۵۷ = ۸۶۲ \\ - & + & - \\ ۴۱۲ & - & ۱۶۷ = ۲۴۵ \\ ۲۹۳ & + & ۳۲۴ = ۶۱۷ \end{array}$$

- چطور میتوانم به تو این
سرا بگویم ؟

- خاطر جمع باش چهار سال است
حقوقم را بالا برده اند هنوز
ز کم نفهمیده .

کارهایی که در هر يك از تصاویر سمت راست از «الف» تا «ج» نشان داده شده مربوط به یکی از تصاویر سمت چپ (از ۱ تا ۶) میباشد . برای اینکه تصاویر کامل شود، شماره هر يك از تصاویر را در مقابل حرف آن بنویسید ، جواب صحیح را در صفحه ۴۴ ملاحظه فرمائید .

از : گل آرامیر تقوی

سرگرمی‌های ریاضی

۱- چند سال دارید

نمی‌خواهید بگوئید. بسیار خوب فقط بگوئید اگر سن شما را در عدد ۱۰ ضرب کنند و عدد ۲۷ را از آن کم کنند چقدر میشود. خیلی متشکرم حالا من میدانم چند سال دارید.

راه حل : فرض کنیم سن دوست شما ۱۷ سال است.

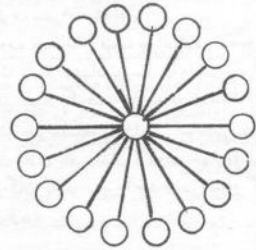
$$۱۷ \times ۱۰ = ۱۷۰$$

$$۱۷۰ - ۲۷ = ۱۴۳$$

$$۱۴ + ۳ = ۱۷$$

۲- از ۱ تا ۱۹

در نوزده دایره شکل زیر اعداد از ۱ تا ۱۹ را طوری قرار دهید که مجموع هر سه دایره روی یک خط مستقیم ۳۰ شود.

حل معما در شماره بعد

۳- چشم بندی

عددی را در نظر بگیرید و عدد یک را از آن کم کنید باقی مانده را در ۲ ضرب نموده و به حاصل ضرب عدد اولی را اضافه کنید و نتیجه جمع را بگوئید و من عددی را که شما فکر کرده‌اید خواهم گفت.

طرز کار - مثلاً شما عدد ۱۸ را در نظر گرفته‌اید.

$$۱۸ - ۱ = ۱۷$$

$$۱۷ \times ۲ = ۳۴$$

$$۳۴ + ۱۸ = ۵۲$$

به حاصل جمع عدد ۲ را اضافه می‌کنیم و حاصل را به ۳ تقسیم می‌نمائیم عدد مورد نظر بدست می‌آید.

$$۵۲ + ۲ = ۵۴$$

$$۵۴ \div ۳ = ۱۸$$

سیب زمینی و فواید آن

سیب زمینی از جمله غذا های سودمند و مقویست که خوردن و کشت آن اخیراً در ایران رواج بیشتری یافته است، به خلاف آنچه مشهور است سیب زمینی چاق نمیکند مگر اینکه زیاد خورده شود. زیرا صد گرم سیب زمینی ۸۵ کالوری دارد، یعنی باندازه یک چهارم کالوری موجود در صد گرم ماکارونی، سیب زمینی از ۷۵ درصد آب و ۲۰ درصد هیدرات دو کربن و ۲ درصد مواد نشاسته ویتامین تشکیل شده که بسیار سهل‌الهضم است و برای آرامش اعصاب نیز مفید میباشد سیب زمینی در حقیقت سبزی بسیار مفیدی است، ۲۵۰ گرم سیب زمینی دو سوم نیازمندی روزانه ویتامین ث را برای یک نفر تأمین میکند.

سیب زمینی اگر در پوست خود پخته شود خیلی بهتر است و خوشمزه تر نیز میباشد و برای آنکه ویتامینهای حفظ شود بهتر است ابتدا آب را جوش آورده و سپس سیب زمینی را در آن ریخته بپزید. پوره سیب زمینی و سیب زمینی پخته از غذاهای بسیار خوب هستند و در انواع سالادها و خوراک های مختلف میتوان آنرا بکار برد.

سیب زمینی که در سال ۱۵۸۰ آمریکا به اروپا آورده شده در اروپا خاصه آلمان و هلند کشت و مصرف آن رواج فوق‌العاده‌ای یافت چنانکه ون گوگ نقاش معروف هلند (۱۸۹۰-۱۸۵۳) در تابلوی جالبی بعنوان (سیب زمینی خوران) مردم عادی آن کشور را در زمان خود نشان داده است

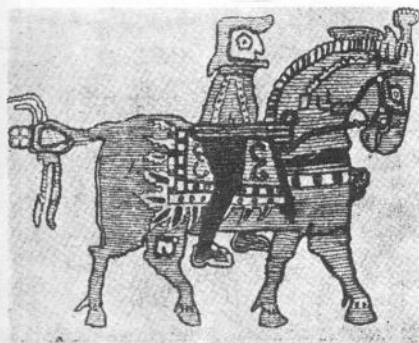
اسب سوار و چوگان در آبادان و مجر سلیمان

پارتها نیز در اسب سواری مهارت بسیار داشتند و سواران اشکانی سپاهیان روم را شکست میدادند و مانع پیشرفت سرداران معروف روم بطرف مشرق میشدند .

در اواخر دوره اشکانیان فنون سواری توسعه پیدا کرد و بازی چوگان که مستلزم مهارت بسیاری در تربیت اسب و سوار کاری است رونق بسیار گرفت، چنانکه در کارنامه اردشیر ذکر گردیده : اردشیر سرسلسله پادشاهان ساسانی بعلمت مهارت خود در چوگان بازی با فرزندان اردوان چهارم آخرین پادشاه اشکانی به چوگان بازی می پرداخت و سرانجام گوی سلطنت را نیز از آنان ربود .

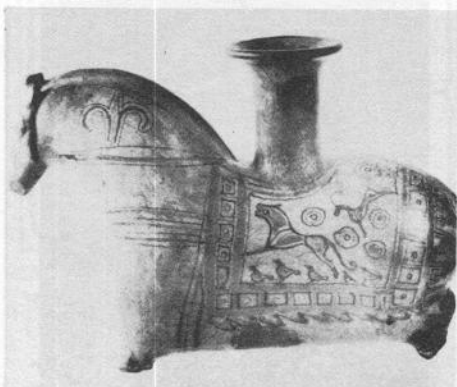
در زمان ساسانیان سواری و چوگان در میان بانوان نیز طرفداران بسیار داشت چنانکه فردوسی شرح سوارخوبی گردیده

نقش يك اسب سوار در حاشیه فرش هخامنشی

آریائنها هنگامیکه بایران آمدند سوار بر اسب بودند و با پرورش این حیوان نجیب و باهوش و استفاده از سرعت و نیروی آن در سرزمینهای ایران مستقر شدند . در بیشتر از هزار سال قبل از میلاد تربیت اسب در سرزمین ماد و نواحی شمال ایران شهرت بسزائی داشت و اسب های این نواحی به آسیای صغیر و بین النهرین صادر میشدند.

دردوران هخامنشیان اسب در ایران اهمیت بسیار داشت و از آن برای ایجاد نظم و ارتباط در شاهنشاهی وسیع ایران استفاده میشد. چابارها بر پشت اسبان نیز تک فرمانهای شاهنشاهی را برپا به دورترین نقاط کشور میرسانیدند و ارتش اسب سوار هخامنشی نظم و امنیت را در سراسر کشور برقرار میساخت . چنانکه هرودوت مورخ معروف یونانی میگوید ایرانیان دوران هخامنشی فرزندان خود را از پنج سالگی به فنون اسب سواری آشنا میساختند و اسب از غنولیت بار و پاور آنان بود .

سارغرفالی بنكل اسب مكشوفه در حوالی ماکو

خواهر بهرام چوبینه را در حضور خسرو پرویز سروده است و ضمن آن میگوید :

بدان پره‌نرزن بفرمود شاه زن آمد به نزدیک اسب سپاه
بن نیزه را بر زمین بر نهاد بیالای زین اندر آمد چو باد
بیاغ اندر آورد گاهی گرفت چپ و راست هر گونهداهی گرفت
همچنین داستان چوگان بازی خسرو با شیرین معروف است و نظامی آنرا بطرز لطیفی به شعر درآورده .

بطور کلی میتوان گفت ایرانیان در پرورش اسب و استفاده از آن بعنوان بهترین وسیله ارتباط و حمل و نقل و نیروی قویتر از نیروی عضلانی انسان پیش قدم بودند، و علاقه و بستگی بین سوار کار و این حیوان نجیب و باهوش خصائل بوجود میآورد که مستلزم مردانگی و دلآوری در میدان جنگ و عظوفت و مراقبت در هنگام آسایش بود. پرورش اسب و سوارکاری جزء سنن باستانی و تمدن ایرانیان و نام اسبهای معروفی چون رخس و شیدین مانند نام سواران آنها جاوید مانده است. آئین شهنشاهی و سوارکاری همراه با مهر پرستی قبل از رواج دین مسیح به اروپا رفت و سنن شوالیه گری از آن سرچشمه گرفت .

آثار بسیاری از علاقه ایرانیان به سواری و تربیت اسب از دورانهای کهن باقی مانده است. یکی از جالب ترین آنها سافس سفالی بشکل اسب نشسته است که در حوالی مساکو پیدا شده و متعلق به ۱۲۰۰ سال قبل از میلاد میباشد. هنر و مهارت بسیاری در نقش این اسب و افسار و سینه بند و فرش جلی که روی آن قرار دارد بکاررفته و این فرش شکل اسبی در حال تاخت با مهرسیون خاصی نقش شده است .

بک اثر جالب دیگر نقش اسب سواری در حاشیه فرش دوران هخامنشی است که ضمن کشفیات پازیریک پیدا شده و در زیربخهای آن ناحیه سالم مانده است . بر روی این اسب نیز جلی که با ظرافت بافته شده با ابراق و افسار زیاده دیده میشود .

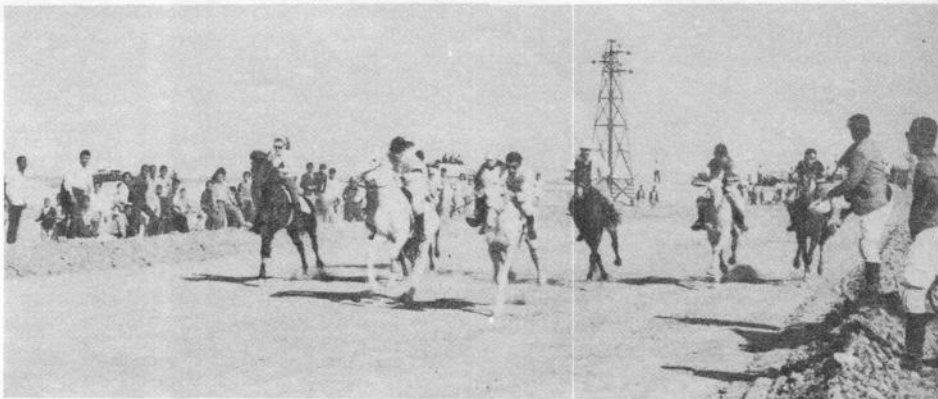
در عصر حاضر نیز علاقه به اسب و سنن سوارکاری در نواحی مختلف ایران به چشم میخورد از جمله در شهر صنعتی آبادان وقتی از ناحیه مسکونی بریم به طرف دهکده بریم میرویم به محل باشگاه اسب سواری و چوگان میرسیم و عدهای از کارکنان صنعت نفت را می بینیم که شادمان باستانی سواری و چوگان را جلوه گر ساخته اند و در کنار دستگاه عظیم صنعت نفت باین ورزش عالی و مفید میپردازند.

باشگاه اسب سواری و چوگان آبادان با کمکهای مالی و تسهیلاتی که شرکت ملی نفت ایران فراهم نموده در سالهای اخیر توسعه یافته و اکنون ۱۴۵ نفر عضو دارد و تعداد اسبهای آن ۴۲ راس میباشد که بخوبی تیمار و مراقبت میشوند و این از افتخارات آبادان است که بعد از تهران اولین شهر است که دارای دو تیم کامل چوگان میباشد. محیط میدان مسابقات اسب سواری این باشگاه ۱۵۰۰ متر است و عرض مانژ آن برای عبور ۱۶ اسب کافست مسابقات اسب سواری در آبادان اکثراً در اوایل فصل شهریست و در فصل زمستان مسابقات در داخل شهر و در این فصل شهریه مستغرق در غلنه صنعت و فولاد شاهد ناظر مسابقات مهیج اسب سواری و چوگان سواری در رشته های مختلف این ورزش باستانی میگردد .

طول مسابقات اسب سواری برای مردان تا ۳۰۰۰ متر و برای بانوان ۱۰۰۰ متر است اطفال کارمندان نیز در مسابقاتی که ۶۰۰ متر طول دارد شرکت میکنند.

علاوه بر این مسابقات باشگاه مزبور آموزش سوارکاری و چوگان را بطور رایگان برای اعضاء و افراد خانواده هایشان تامین مینماید و ضمناً برای دانشجوان تسهیلات بیشتری از نظر حق عضویت این باشگاه فراهم گردیده است .

بازی چوگان در اکثر فصلهای سال بجز درشت گرمای

منظره ای از مسابقات اسب دوانی در آبادان .

تاخت هیچ بازیکنی نباید راه سوارکار دیگری را سد کند و چوب چوگان نباید بر سر و تنه دیگران برخورد نماید.

لباس چوگان باز شامل کلاه خود مخصوص که از جنس فیبر یا چوب پنبه است میباشد، پیراهن چوگان باز از دورنگ متضاد با آستین کوتاه و شلوار سفید سواری است. چکمه قهوه‌ای رنگ سواری نیز جزء لباس چوگان باز است. از لحاظ ایمنی هر چوگان باز از یک زانو بند اسفنجی و کمربند پهن استفاده می‌کند تا در برابر ضربات و حرکات سریع که بر روی اسب انجام می‌دهد از ناراحتی‌های زانو و کمر در امان باشد.

ذکر این نکته نیز در اینجا بی‌مناسبت نیست که مسابقات چوگان مستلزم غلطک زدن زمین در هر دو هفته یکبار و توزین سوارکاران به منظور آنکه اسب‌هایی که در مسابقات قبل برنده شده‌اند سوارکار سنگین‌تری داشته باشند و همچنین تأمین آمبولانس و چادر پزشکی برای سوانح و تصادفات و فراهم ساختن وسائل نقلیه برای شرکت کنندگان در مسابقات میباشد. هزینه و وسایل لازم برای کلیه این اقدامات علاوه بر هزینه نگهداری اسب‌ها و وسایل باشگاه با کمک شرکت ملی نفت ایران و با استفاده از حق عضویتی که اعضاء باشگاه میپردازند تأمین میگردد.

باشگاه اسب سواری چوگان آبادان علاوه بر تأمین وسائل تمرین و برگزاری مسابقات اسب سواری چوگان مرتباً برنامه‌های ورزشی و تفریحی گوناگونی نیز در محوطه خود برای فرزندان کارمندان ترتیب میدهد: از قبیل برنامه پیک نیک و کتچ بایی و ردیابی و غیره تا فرزندان اعضاء باشگاه که به سواری و چوگان میپردازند نیز از سرگرمی‌ها و تفریحات مفید بهره‌مند شوند.

در مسجد سلیمان نیز یک باشگاه اسب سواری وجود دارد که ۲۳ اسب در آن نگهداری میشود.

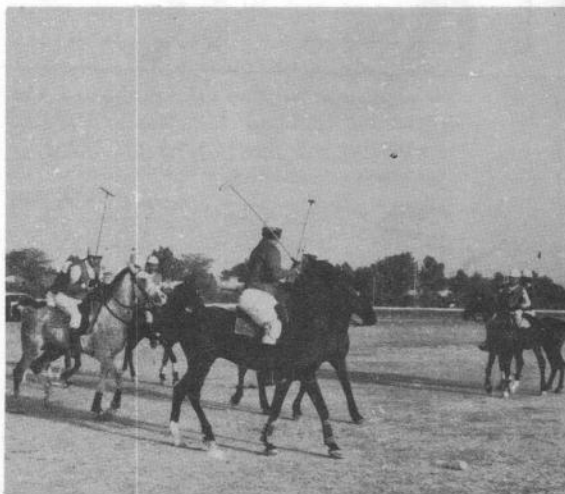
این باشگاه در ۲ کیلومتری پاسگاه حفاظتی صنعت نفت در جاده مسجد سلیمان - اهواز، درست جاده قرارداد و ساختمان سفید رنگ آن در وسط یک چهار دیواری قلعه مانند و که اطراف آن را درختان سرسبز احاطه کرده است چشم‌پیم‌خورد.

این قلعه که در زمانهای گذشته از آن بعنوان کاروانسرا استفاده میشد اکنون بصورت محلی جهت نگهداری اسب‌های باشگاه درآمده است و در ساختمان سفید رنگی که داخل آن بنا شده وسائل استراحت سوارکاران تأمین گردیده است.

در این باشگاه نیز مانند باشگاه آبادان مسابقات اسب سواری ترتیب داده میشود و برنامه‌های ورزشی و تفریحی نیز برای اعضاء باشگاه اجرا میگردد و هیئت مدیره‌ای که از طرف خود اعضاء انتخاب میشوند بر اداره امور باشگاه نظارت میکنند.

تایستان انجام میشود و خاصه در زمستان هر هفته سه روز تمرین چوگان و هر هفته یکبار مسابقه داخلی در باشگاه انجام میگردد زمین مسابقه چوگان حدود ۳۰۰ X ۲۰۰ متر است و هر تیم از چهار نفر چوگان باز تشکیل میگردد یک نفر چوگان باز نیز بعنوان داور دو تیم چوگان در تمرین و مسابقات شرکت میکنند.

برای اطلاع خوانندگانانی که به این بازی وارد نیستند در اینجا ذکر مینمایم که هر دور بازی چوگان که ۵/۷ دقیقه است یک چوگاه نامیده میشود و هر چهار چوگا یک گیم است. بین هر چوگا ۳ دقیقه وقت برای تعویض اسب‌ها و استراحت سوارکاران پیش‌بینی شده است.

یک صحنه از مسابقه چوگان در آبادان

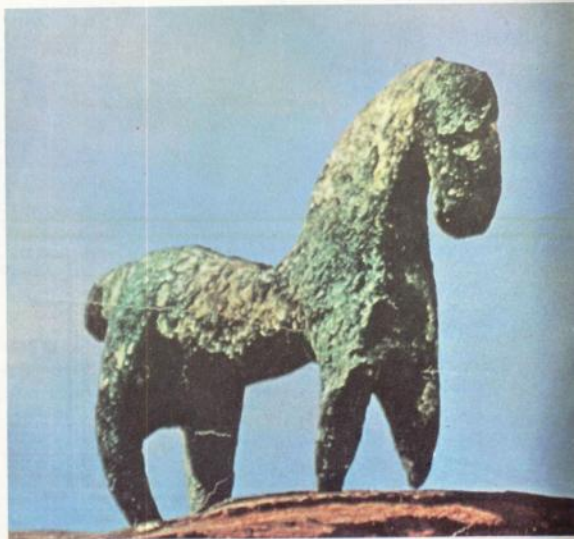
توپ چوگان که از چوب مخصوصی ساخته میشود کمی از توپ تنیس بزرگتر است و وزن آن حدود ۱۲۰ گرم میباشد.

چوب چوگان بدرازی ۴۸ اینچ تا ۵۲ اینچ و سر آن بشکل حرف T باکمی زاویه است. در انتهای آن حلقه‌ای پارچه‌ای قرارداد که بازیکن دست خود را در داخل آن عبور می‌دهد تا بهنگام بازی چوب چوگان از دستش رها نشود.

بازی چوگان مانند فوتبال دارای ۲ دروازه است که هر تیم سعی می‌کند توپ را بدخل دروازه حریف بیاورد و مقرر است بازی چوگان جنبه بین المللی دارد. از جمله مهمترین قواعدش اینست که چوب چوگان را باید با دست راست بگیرند. در موقع

دواسپ از باشگاه
سواری وچوگان
آبادان و تیمارکننده آنان

اسب مفرشی مکشوفه در املش گیلان متعلق به اواخر عصر مفرغ

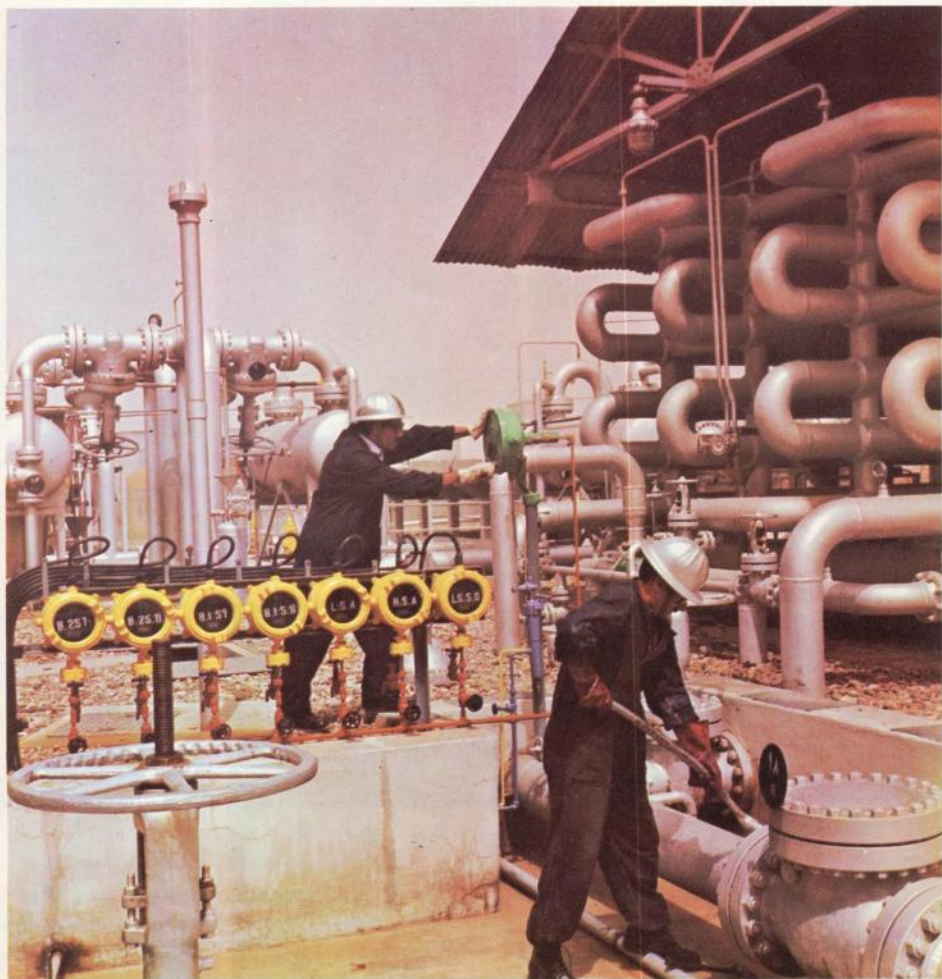
یک صحنه از مسابقه اسب دوایی

صفحه

۴۰

صفحه

۴۱

یکی از تلمبه خانه های خطوط لوله پخش مواد نفتی در داخل کشور

ب - ذخیره سازی

در حال حاضر برای ذخیره فرآورده های نفتی در سراسر کشور انبارهای مجهز پخش با ظرفیت کلی حدود نهصد و سی هزار مترمکعب موجود است که با تلفیق برنامه های مربوط به تأمین حمل و فروش مواد نفتی کوشش میشود که در آغاز فصل زمستان از کاپیه ظرفیت موجود استفاده بعمل آمده باشد و در حقیقت گردآوری فرآورده ها قبل از فصل زمستان و انبار کردن آنها

در صد سهم کارکرد وسایل حمل

خطوط لوله	نفتکشهای پیمانی	راه آهن	نفتکشهای شرکتی	وسایل دریایی	جمع
۷۳/۲	۱۳/۷	۱۰/۲	۱/۹	۱	۱۰۰

از برنامه‌های اجرایی مهم قسمت بخش بوده و خواهد بود .
ج - میزان فروش فرآورده‌های نفتی در سراسر کشور بستگی
تام به مقدار مصرف و قدرت ذخیره سازی بخشهای مختلف مصرف
کننده و تمرکز جمعیت و صنایع کشور داشته که ضمن بررسیهای
قبل و شناخت بازار فرآورده‌های مورد نیاز عرضه میگردد .

بخشهای عمده مصرف کننده عبارتست از صنایع قند - برق -
سیمان و سایر کارخانجات بزرگ که سعی میشود حتی المقدور
حداکثر استفاده از قدرت ذخیره سازی آنان در فصول مقتضی
بعمل آید .

برنامه‌های آینده بخش

با توجه به پیشرفت سریع صنعت و افزایش سطح زندگی مردم
و در نتیجه افزایش مصرف فرآورده‌های نفتی ایجاد مینماید که
تأسیسات بخش با توجه به روزافزون همگام بوده و همواره با طرح
برنامه‌های کوتاه و بلند مدت و نیز تهیه وسایل مورد نیاز خود
رامجهز نماید . شکی نیست که گردش چرخهای صنعتی و اقتصادی
کشور بستگی مستقیم به توزیع صحیح و سریع فرآورده‌های نفتی
در سراسر کشور دارد - مصارف جزئی خانگی و مصارف عمومی
شهری از قبیل تأمین نیازمندی فروشندگان گسهای نفت در داخله
شهرها تأمین مصارف روزمره حمامها - نانواینها و نظایر آن از
جمله مسائلی است که محتاج به بررسی دقیق و تهیه برنامه مخصوصی

است که بتواند احتیاجات آینده را بر آورد و تأمین نماید .
بدیهی است در اجرای صحیح این طرح عظیم مسائل پیش گفته
از نظر منابع تأمین و وسائل حمل و ازدیاد انبارهای ذخیره
خودنمایی مجدد مینماید منتهی با مقیاسهای بزرگتر از پیش .

یکی از مسائل مهمی که هم اکنون تحت بررسی میباشد بررسی
مصرف انرژی کشور و همچنین توسعه آن در سالهای آتی و
اتخاذ روش صحیح در مورد تأمین و تهیه وسائل و توزیع فرآورده
های نفتی در داخل کشور میباشد .

از هم اکنون پیش بینی روند مصرف فرآورده‌های نفتی در ده
سال آتی و اشکالات مربوطه که در طبقه توزیع مواد نفتی در داخله
کشور وجود دارد تحت بررسی میباشد تا اشکالات آتی را نیز
حتی المقدور بتوان بموقع پیش بینی و چاره اندیشی نمود .

بطوریکه پیش بینی شده در ده سال بعد یعنی در سال ۱۹۷۹
مصرف فرآورده‌های نفتی در ایران متجاوز از ۲۸ میلیون متر
مکعب خواهد شد که مسلماً با وسائل و طرق فعلی تأمین و عرضه
این مقدار مواد نفتی غیر ممکن خود بود . خصوصاً از هم اکنون
باید در مورد حمل و نقل چاره اندیشی نمود زیرا در حال حاضر
در روز ۱۶٪ سهم حمل و نقل که بعهده وسائل نقلیه جاده پیمای
میشود متشکل از ۲۵۰۰ نفتکش جاده پیمای است که اگر وضع
به همین حال باقی بماند و برنامه جانشینی گاز و احداث خطوط لوله
جدید و پالایشگاه شیراز که تماماً پیش بینی و اقدام شده است انجام

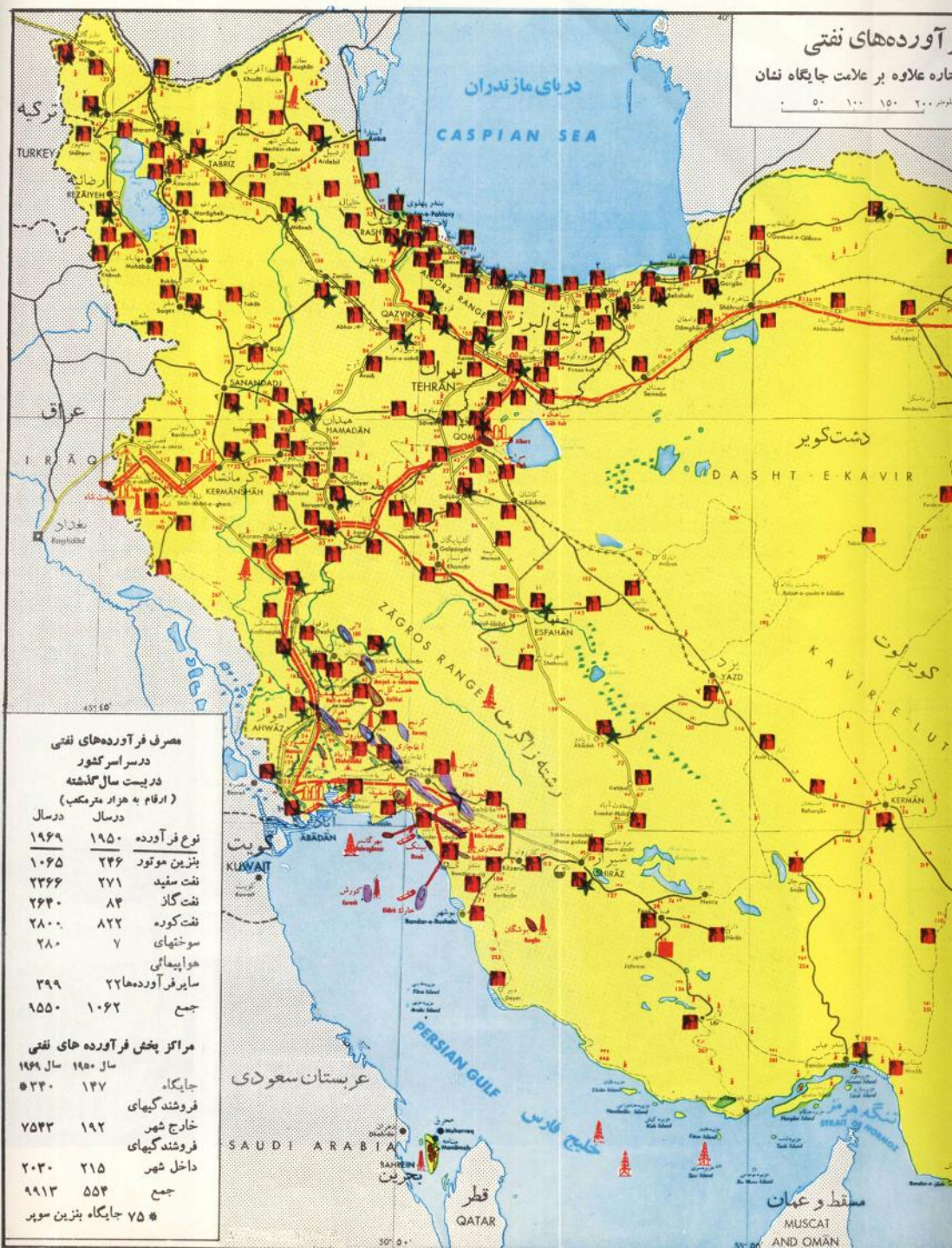

یکی از جایگاههای فروش تهران

آورده‌های نفتی

نقشه علاوه بر علامت جایگاه نفت

۰ ۵۰ ۱۰۰ ۱۵۰ ۲۰۰ کیلومتر

مصرف فرآورده‌های نفتی
در سه سال گذشته
(ارقام به هزار مترمکعب)

دسال	دسال	نوع فرآورده
۱۹۶۹	۱۹۵۰	بنزین موتور
۱۰۶۵	۲۳۶	نفت سفید
۲۳۶۶	۲۷۱	نفت گاز
۲۶۴۰	۸۴	نفت کوره
۲۸۰۰	۸۲۲	سوخت‌های
۲۸۰	۷	هواپیما
۳۹۹	۲۲	سایر فرآورده‌ها
۱۵۵۰	۱۰۶۲	جمع

مراکز پخش فرآورده‌های نفتی

سال ۱۹۵۰	سال ۱۹۶۹	جایگاه
۱۳۷	۳۳۰	فروشنده‌های
۱۹۲	۷۵۲۳	خارج شهر
۲۱۵	۲۰۴۰	داخل شهر
۵۵۴	۹۱۱۳	جمع
۷۵	۷۵	جایگاه بنزین سوپر

نقشه راههای ایران و مراکز پخش فرآوردههای نفتی

مراکزی که دارای جایگاه فروش بنزین سوپر هستند با علامت ستاره علاوه بر علامت جایگاه ننان داده شده و تعداد جایگاه بارنگ بنفش ذکر گردیده است .

کیلومتر ۰ ۵۰ ۱۰۰ ۱۵۰ ۲۰۰

دریای مازندران

PIAN SEA

اتحاد جماهیر شوروی

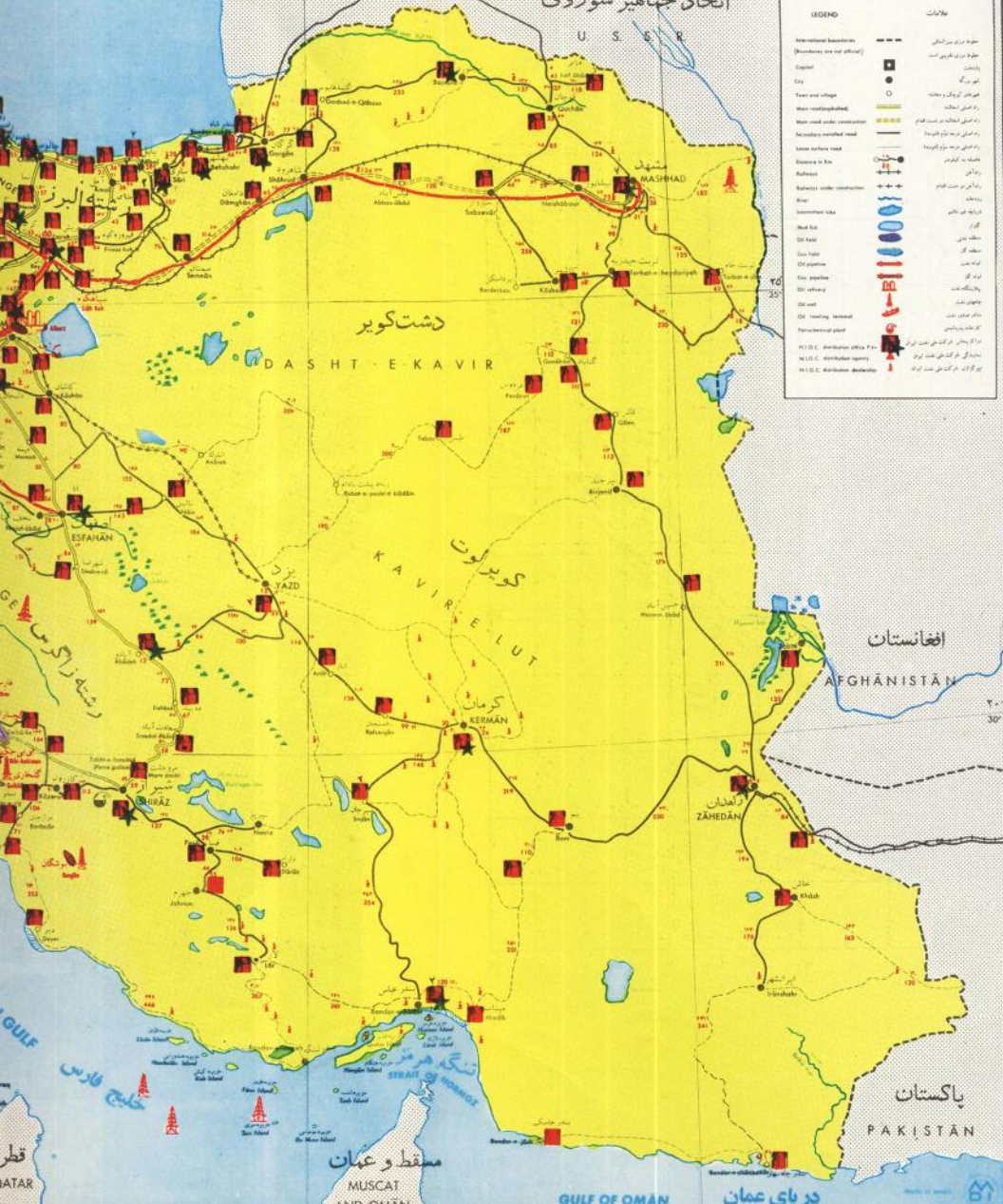
U.S.S.R.

LEGEND

علامات

- International boundaries (boundaries are not official)
- Capital
- City
- Town and village
- Major road
- Minor road
- Water
- Sea
- Island
- Oil field
- Oil pipeline
- Oil refinery
- Oil well
- Oil storage tank
- Oil distribution station

- خط مرز بین المللی
- پایتخت
- شهر
- روستای و دهکده
- راه اصلی
- راه فرعی
- آب و هوا
- دریا
- جزیره
- پول نفت
- خط لوله نفت
- چاه نفت
- تنگه نفت
- ایستگاه توزیع نفت

قطر

QATAR

مسقط و عمان

MUSCAT AND OMAN

GULF OF OMAN

دریای عمان

PAKISTAN

پاکستان

مسابقات نهائی «جام دکتر اقبال»

باجضور آقای سالور استاندار خوزستان و هیئت رئیس صنعت نفت در حوزہ قرارداد مسابقات نهائی فوتبال جام اهدائی جناب آقای دکتر اقبال بعد از ظهر روز جمعہ اول اسفندماہ بین دستہ‌های فوتبال آغاچاری و آبادان در استادیم ورزشی مسجد سلیمان انجام گردید و دستہ آبادان با نتیجہ ۱-۳ برنده جام مزبور گردید .
در پایان این مسابقات آقای سالور جام پیروزی و جوایز بازیکنان را طی مراسمی اهدا نمودند .

جشن درختکاری در دانشکده نفت

بدعوت شورای دانشجویان دانشکده نفت آبادان، کلیہ کارکنان و دانشجویان دانشکده مزبور درجشنی کہ درروز سه شنبہ اسفندماہ بمناسبت عید فرخندہ غدیر خم و انجام مراسم درختکاری برپا گردید شرکت کردند و هر یک درختی بنام خود غرس نمودند . دراین جشن از شرکت کنندگان پذیرائی بعمل آمد و آقای دستغیب سرپرست شبانہ روزی دانشکده نفت آبادان پیرامون اهمیت توسعه فضای سبز کہ طبق منویات شاهنشاه آریامهر باید در تمام کشور مورد توجہ قرار گیرد بیانات مبسوطی ایراد نمودند و ازعموم شرکت کنندگان دراین مراسم تشکر کردند .

نگیرد در سال ۱۹۷۹ احتیاج به ۲۹۰۰۰ دستگاه نفتکش خواهد بود، و سرمایه گذاری در این امر بعلم مختلف صلاح و صرفه کشور نمیباشد .

بطور کلی برنامہ های آینده قسمت بخش را میتوان در موارد زیر خلاصہ نمود:

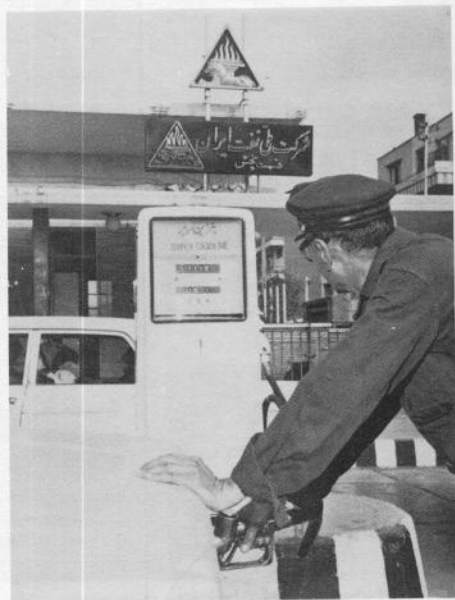
تأمین فسرآورده مورد نیاز از طرق مختلفی کہ اقتصادی باشد و تنظیم تناسب مصرف فرآورده ها از نظر منابع تولید .
پیدا نمودن راه حل منطقی و مقرون به صرفه برای حمل و توزیع مواد نفتی در سالهای آینده .

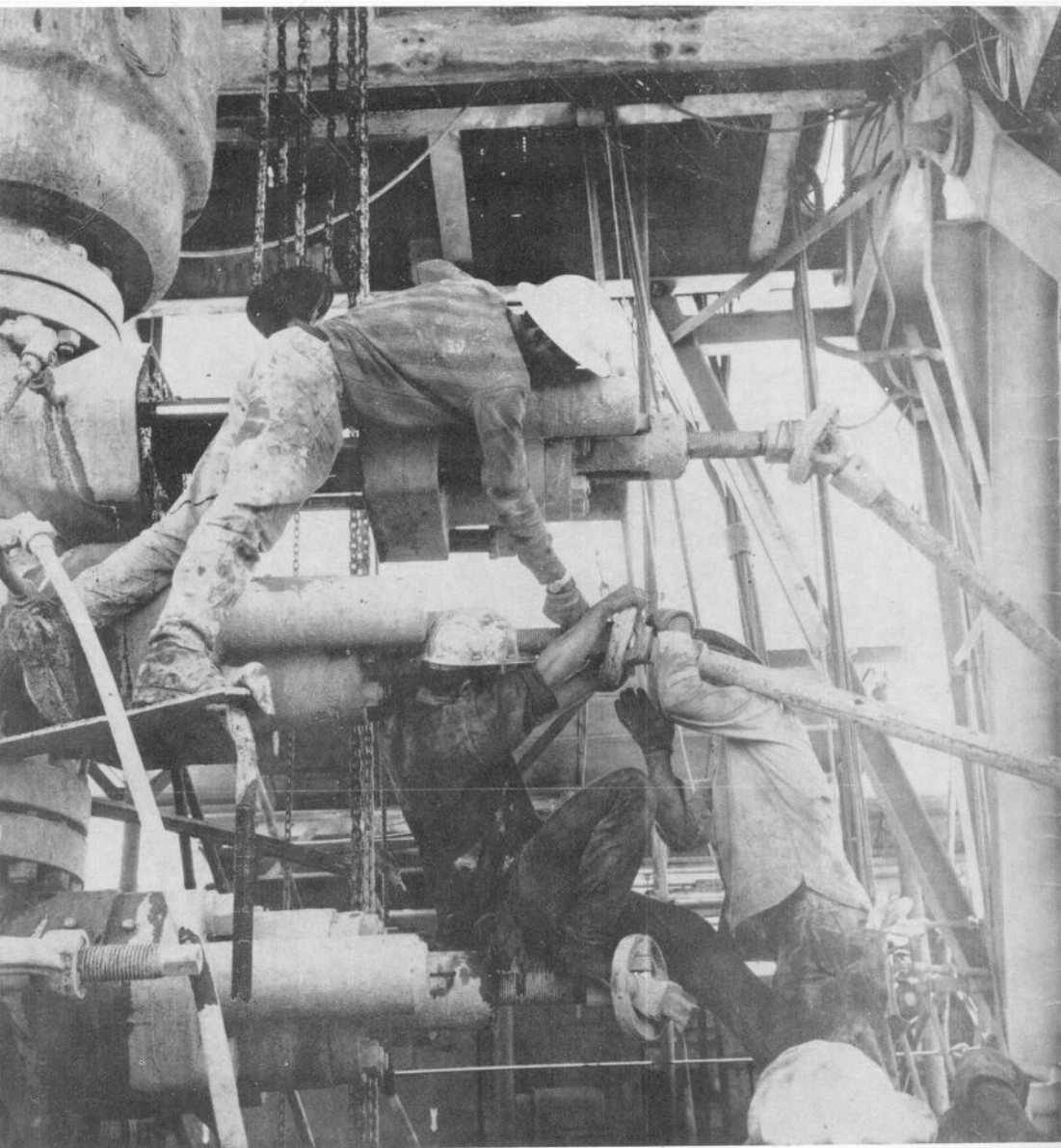
توسعه مراکز عرضه در مقیاس سطح کشور بیش از وضع فعلی .

تکمیل و ایجاد وسایل و تجهیزات فنی .
افزایش حجم ذخیره سازی .
آموزش و تهیه کادر مورد نیاز .
تکمیل یک سازمان مجهز و کافی برای توسعه سالهای آینده .

و بالاخرہ ایجاد ہم آہنگی کامل بین تأسیسات بخش با پیشرفتہای اقتصادی و صنعتی کشور در سالهای آتی .

[مقالہ این مقالہ از سخنرانی آقای عبدالحسین ناصری معاون اداری قسمت بخش کہ اخیراً در پایتگاہ تہران ایراد نمودند اقتباس شدہ است.]

صحنه‌ای از عملیات حفاری

